

Rapportage

Augustus 2024

DOOR DE BOMEN HET BOS (NIET) ZIEN

Een criminologisch onderzoek naar de
veiligheidssituatie in het Amsterdamse Bos

Emma Derksen
Marjolein Nillessen
Henk Ferwerda

Bureau **Beke**

Inhoud

1	Aanleiding en methoden	3
1.1	Methoden	3
1.2	Leeswijzer	5
2	Over toezicht en handhaving	6
2.1	Het huidige handhavingsbeleid	6
2.2	De registratiesystemen	9
3	Over veiligheid	10
3.1	Sociale en fysieke veiligheid op basis van literatuur	10
3.2	Een eerste beeld op basis van open bronnen	11
3.3	Verbalen: een geregistreerd veiligheidsbeeld	13
3.3.1	BVH	14
3.3.2	Sigmax CityControl	15
3.3.3	Fieldmaps	16
3.3.4	Signal	17
3.3.5	Versnipperde verbalen	18
3.4	Verhalen: een waargenomen veiligheidsbeeld	19
3.4.1	Subjectieve veiligheid	19
3.4.2	Werkwijze, beleid en veiligheidsmiddelen	20
3.4.3	Samenwerking, informatiedeling en registratie	22
3.5	Hotspots en hottimes	23
4	Het criminogene beeld van het Amsterdamse Bos	27
4.1	Taken en werkzaamheden boswachterij	27
4.2	Overlast en criminaliteit	28
4.3	Belangrijkste leerpunten en aanbevelingen	29
	Geraadpleegde bronnen	32
	Bijlagen	
	Bijlage 1 – Interventiematrix boswachterij	34
	Bijlage 2 – Totaaloverzicht BVH-registraties	35
	Bijlage 3 – Totaaloverzicht Sigmax CityControl registraties	40

1

Aanleiding en methoden

Het Amsterdamse Bos is een aangelegd natuurgebied ten zuidwesten van Amsterdam. Het bos van circa 1000 hectare ligt voor het grootste gedeelte op grondgebied van gemeente Amstelveen, maar is tevens onderdeel van de gemeenten Amsterdam en Aalsmeer. Het bos biedt gelegenheid voor recreatie en cultuur en heeft jaarlijks circa 8 miljoen bezoekers en bijna 150 evenementen.¹ Vanwege de grote diversiteit aan bezoekers en de verschillende manieren waarop het bos gebruikt kan worden zijn er boswachters actief. Zij zijn het gezicht van het bos, monitoren de aanwezige flora en fauna en zorgen voor een schone en veilige omgeving.²

De gemeente Amsterdam heeft aangegeven behoefte te hebben aan een ‘stand van zaken’ over het team dat zich inzet voor het bos.³ Daaraan voorafgaand is het noodzakelijk inzicht te krijgen in het beeld van de vormen van overlast en criminaliteit die zich in het Amsterdamse Bos voordoen. Momenteel heeft de gemeente hier onvoldoende zicht op. Aan Bureau Beke is gevraagd een veiligheidsscan uit te voeren in het Amsterdamse Bos om de huidige veiligheids-situatie in kaart te brengen. Op basis van dit veiligheidsbeeld kan de gemeente vervolgens de nodige inzet, uitrusting en ketensamenwerking in het bos bepalen. Het criminologisch onderzoek geeft antwoord op de volgende vraag:

Wat doet zich in welke mate voor op het gebied van overlast en criminaliteit in het Amsterdamse Bos en hoe veilig ervaren betrokken toezichthouders dit gebied?

1.1 Methodes

Voor de veiligheidsscan zijn verschillende onderzoeksactiviteiten ondernomen. Het literatuuronderzoek bestaat uit een analyse van relevante documenten met betrekking tot het Amsterdamse Bos. Hierbij valt te denken aan beleidsnotities of eerdere onderzoeken. Ook hebben we een openbronnenonderzoek uitgevoerd via het platform LexisNexis⁴, Google en rechtspraak.nl. Met behulp van LexisNexis is gezocht naar mediaberichten die een eerste beeld geven van de veiligheidssituatie in het Amsterdamse Bos. Met gebruik van verschillende zoektermen (zie Tabel 1) is gezocht naar relevante berichtgeving gepubliceerd tussen 2020 en

-
1. Gemeente Amsterdam, 2024b; Schriftelijke communicatie boswachterij, 2024.
 2. Gemeente Amsterdam, 2024a.
 3. Onderhavig onderzoek is onderdeel van een risicoanalyse van de bestuurlijke ambities in relatie tot de beschikbaarheid, capaciteit en veiligheid van medewerkers, bezoekers en ondernemers, uitgevoerd door Adviesbureau Veiligheid en Handhaving (AVH).
 4. LexisNexis is een digitale krantenbank waarmee gezocht kan worden naar artikelen in een groot aantal Nederlandse dagbladen (zowel landelijk als regionaal) en opiniebladen.

2023. Van de in totaal 244 hits zijn slechts 11 mediaberichten relevant in het beschrijven van het veiligheidsbeeld van het Amsterdamse Bos.

Tabel 1 – Gebruikte zoektermen bij LexisNexis

Zoektermen	Aantal hits	Aantal relevante hits
“veiligheid” AND “Amsterdamse Bos”	45	2
“criminaliteit” AND “Amsterdamse Bos”	10	2
“overlast” AND “Amsterdamse Bos”	39	3
“handhaving” AND “Amsterdamse Bos”	15	0
“drugs” AND “Amsterdamse Bos”	18	1
“geweld” AND “Amsterdamse Bos”	34	2
“veilig” AND “Amsterdamse Bos”	83	1

Een analyse van de eerste 10 pagina's – op basis van dezelfde zoektermen beschreven in bovenstaande tabel – op Google leidt tot 3 relevante hits in de afgelopen 3 jaar. De zoektocht op rechtspraak.nl levert slechts 3 concrete zaken op die zich in het Amsterdamse Bos hebben afgespeeld in de periode 2020 tot 2023. Het openbronnenonderzoek helpt bij het vormen van een eerste veiligheidsbeeld in het Amsterdamse Bos.

Vervolgens hebben we systeeminformatie geraadpleegd. Hiervoor hebben we bij de politie en de boswachterij een verzoek gedaan om alle registraties in het Amsterdamse Bos in te zien over een periode van 3 jaar – van september 2020 tot september 2023. Tot personen herleidbare informatie is niet uitgevraagd. Dit heeft de volgende registraties opgeleverd:

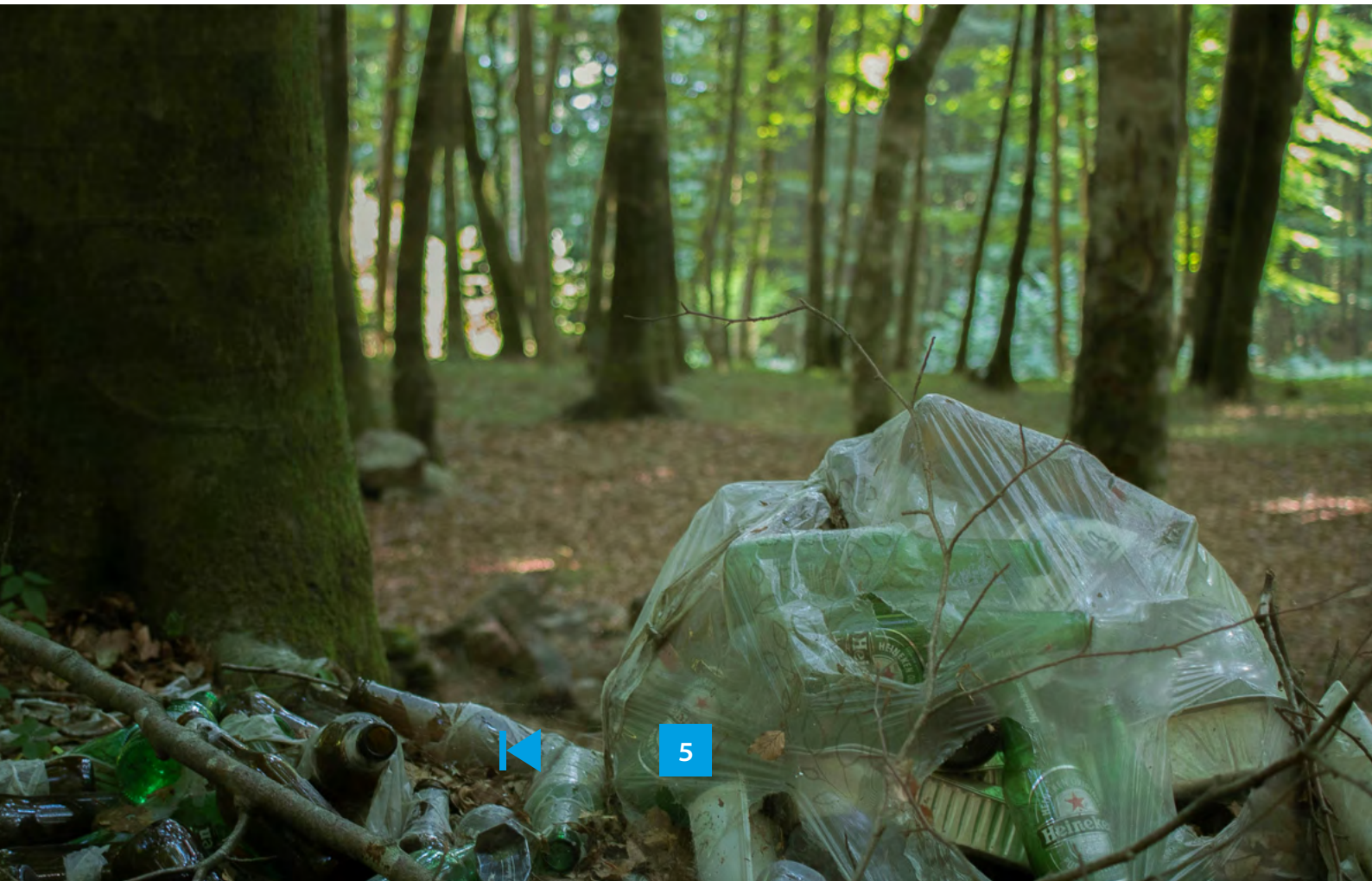
- Politieregistraties. De politie registreert in de Basisvoorziening Handhaving (BVH);
- Registraties in Sigmax CityControl (hierna CityControl), het algemene registratiesysteem van de boswachterij;
- Registraties in Fieldmaps. In Fieldmaps registreren de boswachters aan honden gerelateerde incidenten. Aangezien de boswachterij pas sinds december 2021 gebruik maakt van Fieldmaps, was het niet mogelijk om informatie over 3 jaar te ontvangen. We hebben nu alle Fieldmaps-registraties sinds de invoering tot maart 2024 meegenomen, om een beeld te kunnen schetsen van de aard van de hondgerelateerde incidenten;
- De boswachterij rapporteert tevens in een Signal groep. Het was niet mogelijk om een uitdraai te krijgen van in Signal gerapporteerde incidenten. Om een beeld te krijgen van de zaken waarover gerapporteerd wordt in de Signal groep hebben onderzoekers van 12 december 2023 tot 31 januari 2024 meegekeken in de groep.

In de uitvraag is tevens gevraagd naar registraties van het Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem (GIR). Het GIR maakt het mogelijk om specifiek agressie- en geweldsdelicten vast te leggen. De boswachterij in het Amsterdamse Bos maakt geen actief gebruik van het GIR, waardoor dit registratiesysteem niet is meegenomen in de analyse van systeeminformatie. De verkregen data vanuit de verschillende registratiesystemen liet het niet toe om een trendanalyse te doen. Om deze reden is ervoor gekozen om middels de registraties een algemeen beeld te schetsen over de incidenten die voorkomen in het bos.

Om verdiepend inzicht te krijgen en context te geven aan de incidenten in de afgelopen drie jaar, zijn we in gesprek gegaan met de leiding en uitvoerenden van de boswachterij, een wijk-agent en operationeel experts van de politie, de provincie Noord-Holland en medewerkers van de gemeente. Aanvullend hebben we samen met een boswachter een verkenning gedaan van het bos om de veiligheid zelf te kunnen ervaren en de opgehaalde informatie in context te kunnen plaatsen.

1.2 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk beschrijft beknopt het huidige handhavingsbeleid, de huidige bezetting van de boswachterij en de gehanteerde registratiesystemen. In hoofdstuk 3 gaan we in op het veiligheidsbeeld van het bos op basis van literatuur, verbalen (registraties) en verhalen (interviews). Het rapport sluit af met een concluderend hoofdstuk dat tevens te lezen is als een samenvatting van het onderzoek.

2

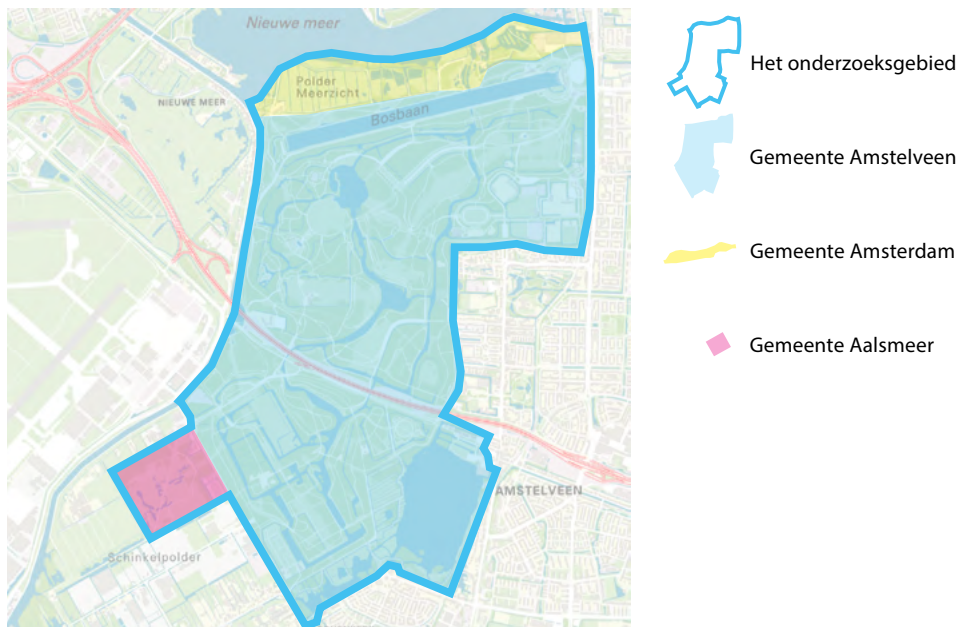
Over toezicht en handhaving

De boswachters zijn niet alleen het aanspreekpunt voor bezoekers en de begeleiders van excursies, maar ook de toezichthouders en handhavers in het bos. De kernwaarden van de boswachterij liggen enerzijds bij het beschermen van de natuur en het vergroten van de biodiversiteit en anderzijds bij het beschermen van de veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving. Dit onderzoek focust zich op het laatstgenoemde aspect, door het heersende veiligheidsbeeld van het Amsterdamse Bos op te tekenen. Allereerst lichten we het huidige gehanteerde handhavingsbeleid beknopt toe en gaan we kort in op de bevoegdheden van de boswachters. Het hoofdstuk besluit met een beschrijving van de registratiesystemen.

2.1 Het huidige handhavingsbeleid

Allereerst is belangrijk om te noemen dat het Amsterdamse Bos grondgebied is van drie verschillende gemeenten (zie Figuur 1). Zoals te zien in Figuur 1 valt het grootste gedeelte van het bos binnen de gemeentegrenzen van Amstelveen. Het noordelijke deel van het bos behoort tot de gemeente Amsterdam. Het Schinkelbos, aan de zuidwestkant van het Amsterdamse Bos, valt onder de gemeente Aalsmeer. De boswachters die werkzaam zijn in het bos, zijn gecontracteerd bij de gemeente Amsterdam. Dit betekent dat het handhavingsbeleid van de gemeente Amsterdam van toepassing is op de boswachterij.

Figuur 1 – Grondgebied Amsterdamse Bos⁵

5. Amsterdamse Bos, z.d.b.

De boswachterij omschrijft in zijn algemeenheid haar taak als volgt: ‘handhavend optreden wanneer de belangen die door wet- en regelgeving gediend worden onvoldoende zijn beschermd of de huisregels die het Amsterdamse Bos heeft opgesteld voor de realisatie van de ambities en doelstellingen van het bos worden overtreden’.⁶ De specifieke taken en werkzaamheden van de boswachterij staan in Tabel 2 beschreven.

Tabel 2 – Taken en werkzaamheden van de boswachterij Amsterdamse Bos⁷

Taken en werkzaamheden	Uitleg
Inzet op preventie bij toezicht en handhaving	Het bewaken van de wet- en regelgeving en toezien dat deze worden nageleefd door het houden van toezicht, te handhaven en sanctioneren.
Monitoring	Het structureel monitoren van kwaliteit en effectiviteit van beleid, natuurwaarden, onveilige situaties en natuurverstoring.
Beleidsontwikkeling	Het agenderen en meewerken aan projecten, programma’s en acties op het gebied van natuurbescherming en -ontwikkeling, tevens het bijdragen aan juridische verankering van huisregels.
Communicatie en voorlichting	Het agenderen en meewerken aan acties die bijdragen aan het verhelderen van huisregels, communicatie over lopende acties, projecten, evenementen, en nieuwe vormen om te kunnen communiceren die bijdragen aan de navolging van huisregels.
Educatie	Het agenderen en meewerken aan voorlichting en educatie over en ten behoeve van natuurontwikkeling en -bescherming.

Aangezien dit onderzoek zich focust op de veiligheid van het Amsterdamse Bos, lichten we enkel het eerste punt uit bovenstaande tabel ‘Inzet op preventie bij toezicht en handhaving’ verder toe. Binnen dit punt maakt het beleid onderscheid tussen 1) preventie, 2) toezicht en 3) handhaving.

1) Preventie: duidelijke regels en communicatie

Een voorwaarde van de boswachterij om preventief te kunnen optreden is het formuleren en communiceren van huisregels⁸ voor bezoekers, zodat duidelijk is waar men zich aan dient te houden. Naar verwachting stimuleert het bewustzijn van de regels de naleving daarvan en helpt ongewenste en onveilige situaties te voorkomen. Het doel is om spontane naleving van de regels te bevorderen, waardoor minder toezicht en handhaving nodig is. Voorbeelden zijn borden met ‘hond aanlijnen’ of ‘verboden gebied te betreden’.

2) Toezicht: zichtbaarheid en naleving bevorderen

De boswachterij is actief en zichtbaar aanwezig in het Amsterdamse Bos. Als doel bevordert dit de leefbaarheid en veiligheid en stimuleert de spontane naleving van de regels. Toezicht helpt overtredingen in een vroeg stadium te voorkomen, in andere woorden: het heeft een preventieve werking. De boswachterij hanteert verschillende vormen van toezicht, zoals actieve surveillance of projectgericht toezicht op specifieke regels of thema’s.

6. Beleidsnotitie Toezicht en handhaving Amsterdamse Bos, 2020-2025.

7. Idem.

8. Amsterdamse Bos, z.d.a.

3) Handhaving: ingrijpen bij overtredingen

Boswachters zijn buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en hebben de bevoegdheid om – indien nodig – verbaliserend op te treden om de veiligheid in het bos te kunnen handhaven. Er zijn verschillende soorten taken, ook wel domeinen, waarvoor een boa opgeleid is. De boswachter is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving van domein 2: milieu, welzijn en infrastructuur.⁹

Handhaving focust op het ingrijpen wanneer (huis)regels niet worden nageleefd of overtredingen worden geconstateerd. Dit ingrijpen kan op verschillende manieren, zoals bestuursrechtelijk, privaatrechtelijk of strafrechtelijk. Aangezien de boswachterij voornamelijk actief is op grond een andere gemeente, moeten zij voor het toepassen van bestuursrechtelijke handhaving in overleg met de gemeente Amstelveen. Privaatrechtelijk is de meest gangbare weg bij handhaving bij onrechtmatig gebruik van het Amsterdamse Bos. Strafrechtelijke handhaving wordt uitgevoerd door de autoriteiten die met strafvordering zijn belast. Boswachters maken een proces-verbaal op, welke als basis kan gelden voor het verdere optreden van het Openbaar Ministerie. Er zijn dus verschillende lijnen uit te lopen bij handhaving. De boswachterij werkt daarom met behulp van een interventiematrix (zie Bijlage 1). Deze matrix biedt een eenduidig handelingskader met passende interventies bij overtredingen en zorgt voor een gestandaardiseerde procesgang. De matrix heeft als doel de kwaliteit van handhaving te borgen.

Belangrijke aspecten binnen handhaving zijn informatievoorziening, communicatie, beleidsvorming en afspraken over normconform en -afwijkend gedrag. Maatwerk is volgens de boswachterij van groot belang, waarbij verschillende belangen tegen elkaar worden afgewogen. Uiteraard speelt repressie ook een rol in het beleid.

Ambitie van het handhavingsbeleid

De inzet op preventie, toezicht en handhaving wordt uitgevoerd met een viertal doelen:

1. Een afname van meldingen en klachten (vanuit bezoekers);
2. Transparantie over hoe de boswachterij handhaaft;
3. Het voorkomen van overtredingen;
4. Flexibel inspelen op veranderingen.

Om deze doelstellingen te kunnen behalen heeft de organisatie verschillende randvoorwaarden opgesteld. Deze randvoorwaarden vallen onder 1) het monitoren en delen van informatie tussen de boswachterij en collega's, 2) de integrale aanpak met inzet van verschillende disciplines, 3) voorlichting en communicatie en tot slot 4) de afstemming met het netwerk.

Formatief kunnen op dit moment maximaal zeven personen de functie van boswachter vervullen,¹⁰ maar op het moment zijn er vijf boswachters actief aan het werk. Omdat de capaciteit en middelen volgens het management beperkt zijn, worden prioriteiten gesteld met betrekking tot wanneer, op welke wijze en met welke instrumenten wordt gehandhaafd. In het beleid wordt benoemd dat toezicht en handhaving 'problematisch' zijn, voornamelijk door het heersende 'toezichtsparadox'.¹¹ Als het goed gaat in het bos, wordt de boswachterij gezien

9. Ministerie van Justitie en Veiligheid, z.d.

10. Staatscourant nr. 45003, 1 november 2021.

11. Beleidsnotitie Toezicht en handhaving Amsterdamse Bos, 2020-2025.

als extra kostenpost, lastendruk en een vorm van onnodige juridisering; als het niet goed gaat wordt betwijfeld of de boswachterij voldoende aanwezig is en of de taken juist worden uitgevoerd. Het management vraagt daarom om een duidelijke handhavingsprogramma en -cultuur, waarbij een realistische schatting moet worden gemaakt van de uitvoering van het handhavingsprogramma en de beschikbare middelen.

2.2 De registratiesystemen

De boswachterij maakt een schriftelijke verslaglegging van de aangetroffen (strafbare) feiten en overtredingen. Zij maken hierbij gebruik van meerdere registratiesystemen: CityControl, Fieldmaps en Signal. Hieronder lichten we de systemen kort toe.

In 2016 heeft de gemeente Amsterdam ervoor gekozen om CityControl als registratiesysteem te hanteren. Dit voorziet niet alleen de handhavers in de gemeente van dezelfde software, maar ook teamleiders, managers en analisten hebben via dit systeem toegang tot informatie. In het systeem kunnen boa's een digitaal dossier aanmaken. Dit kan variëren van het noteren van overlast tot zwaardere incidenten of overtredingen. Bovendien fungeert het systeem als informatiedeler tussen handhavers.¹²

Fieldmaps is een app die de boswachterij helpt om informatie te delen, te vinden en locaties te rapporteren specifiek met betrekking tot hondenoverlast en -incidenten. De app is in leven geroepen om een overzicht te krijgen van de hondgerelateerde overlast. Met behulp van data-gestuurde kaarten noteert de boswachterij de incidenten.

Signal is een app voor op de mobiele telefoon, vergelijkbaar met Whatsapp. Binnen een chatgroep worden notities gemaakt van controles of overige waarnemingen en delen boswachters dagrapportages. Er worden meldingen gemaakt als iets bijzonders aan de hand is, maar ook als er geen bijzonderheden zijn geconstateerd. De app heeft de optie om foto's toe te voegen.

Zoals in hoofdstuk 1 aangegeven kan de boswachterij tevens specifiek agressie- en geweld-delicten in het GIR vastleggen. In de praktijk maken zij hier echter geen gebruik van.

In de beleidsnotitie 'Toezicht en handhaving Amsterdamse Bos' wordt expliciet aangegeven dat de registratie van de monitoring en data van de boswachterij erg is versnipperd. Het streven is om in 2025 een uniform registratiesysteem te hanteren.

12. Sigmax, z.d.

3

Over veiligheid

Waar het vorig hoofdstuk ingaat op het beleid en de taken van de boswachters, gaat dit hoofdstuk in op het criminogene beeld van het bos. Allereerst vormt een beknopte literatuurstudie een heldere afbakening van het onderzoek. Vervolgens biedt een media-analyse een eerste beeld van de veiligheidssituatie in het Amsterdamse Bos. Ter verdieping hebben we registraties van meerdere registratie- en informatiesystemen geanalyseerd die inzicht geven in de kwantiteit van incidenten en de aard daarvan (de verbalen). Ten slotte geven we een beschrijving van de gesprekken met professionals die betrokken zijn bij de veiligheidssituatie in het bos (de verhalen). Deze gesprekken bieden ter verdieping meer context en duiding aan het heersende veiligheidsbeeld. We besluiten het hoofdstuk met een beschrijving en visualisering van de ‘hotspots’ in het bos, locaties die zich kenmerken door overlast incidenten en/of criminele activiteiten.

3.1 Sociale en fysieke veiligheid op basis van literatuur

We kunnen verschillende vormen van veiligheid onderscheiden. Winsum-Westra en De Boer geven in hun onderzoek ‘(On)veilig in bos en natuur?’ de volgende definitie aan veiligheid in de context van bos- en natuurgebied:

*‘Het aanwezig zijn van een zekere mate van ordening en rust
en van bescherming van leven, gezondheid en goederen tegen acute
of dreigende aantastingen in bos- en natuurgebieden.
Onveiligheid is alles wat hierop inbreuk maakt.’¹³*

Binnen ‘veiligheid’ onderscheiden de onderzoekers verschillende stromingen, zoals sociale en fysieke veiligheid. De sociale veiligheid heeft betrekking op sociale bronnen, dus op het gedrag van en interacties tussen mensen. Menselijke bronnen spelen geen rol bij fysieke onveiligheid. Hierbij gaat het concreet om bronnen die bepaald letsel tot gevolg kunnen hebben. Te denken valt aan natuurlijke oorzaken zoals omvallende bomen, of risico’s als gevolg van de inrichting van een gebied, zoals het beheer van paden. Aangezien deze veiligheidsscan zich richt op overlast en criminaliteit, leggen we de focus op sociale veiligheid. Daarbij worden twee stromingen onderscheiden; objectieve en subjectieve veiligheid. Objectieve veiligheid gaat in op het aantal (geregistreerde) incidenten of klachten; waar subjectieve veiligheid gaat over het veiligheidsgevoel van mensen. Beide vormen komen in dit onderzoek aan bod.

13. Winsum-Westra & De Boer, 2004, p. 9.

Winsum-Westra en De Boer benoemen in het onderzoek verschillende potentiële bronnen als veroorzakers van sociale onveiligheid in de context van bos- en natuurgebied. Zie Tabel 3 voor een overzicht van deze potentiële bronnen.

Tabel 3 – Potentiële bronnen als veroorzakers van sociale onveiligheid in bos- en natuurgebied

Potentiële bronnen	Voorbeelden
Overlast door recreatie	▪ Loslopende honden ▪ Wandelaars, fietsers en/of ruiters ▪ Crossmotoren en ander gemotoriseerd verkeer ▪ Geluidsbronnen, zoals luide muziek ▪ Roken, barbecueën en/of een kampvuur
Overlast door onaangepast gedrag	▪ Hangplekken ▪ Hangplekken samenhangend met het gebruik van en dealen in drugs en alcohol ▪ Prostitutie
Vernielingen, verloedering en overige criminele activiteiten	▪ Vernieling, vandalisme, en/of graffiti ▪ Zwerfval en illegale stort door particulieren ▪ Illegale stort van afval afkomstig van onwettige activiteiten, zoals drugsafval ▪ Milieu- en andere overtredingen ▪ Brandstichting
Gewelddelicten en vermogensdelicten	▪ Delicten gepaard met geweld ▪ Delicten zonder geweld
Criminele activiteiten gebonden aan bos en natuur	▪ Illegale jacht en stroperij ▪ Illegaal verwijderen van planten en dieren

Subjectieve veiligheid – het veiligheidsgevoel – hangt veel af van bronnen die angst kunnen oproepen. Dit kunnen fysieke bronnen zijn, zoals een donker bos, maar ook persoonsgebonden en contextuele factoren. Zo kan een zekere mate van toezicht bijdragen aan veiliger gevoel of kunnen mediaberichten over incidenten gevoelens van angst voeden.

Een duidelijk onderscheid in de verschillende vormen van veiligheid is van belang om meerdere redenen. Enerzijds grijpen de twee vormen terug op verschillende veroorzakers van onveiligheid in het bos. Anderzijds biedt het onderscheid ook aanknopingspunten om riskante situaties in het bos te beoordelen.

3.2 Een eerste beeld op basis van open bronnen

Het veiligheidsbeeld van het Amsterdamse Bos op basis van de elf relevante (media)berichten vanuit LexisNexis, Google en rechtspraak.nl is redelijk summier te noemen. Desondanks varieert het beeld sterk wat betreft de aard van incidenten. Gezamenlijk geven de berichten een eerste overzicht van de veiligheidssituatie. We beschrijven per jaar wat de media rapporteren over veiligheidskwesties in het Amsterdamse Bos.

2020

- ‘Zelfverklaarde pedojagers’ confronteren mannen in het Amsterdamse Bos met hun gedrag. Tot ergernis van de politie spelen deze ‘jagers’ voor eigen rechter.¹⁴
- Elk weekend vinden illegale (corona)feesten plaats.¹⁵
- Fietsendiefstal komt vaak voor.¹⁶
- Een autodiefstal, gepleegd door minderjarigen die geweld gebruiken. Nadat de eigenaar van de auto een online afspraak had gemaakt om zijn Mercedes te verkopen, werd hij door een aantal jongens neergestoken en beroofd.¹⁷
- Een 29-jarige man is mishandeld en neergestoken. Een 31-jarige verdachte meldde zichzelf kort na het delict op het politiebureau.¹⁸
- Een 24-jarige man werd doodgeschoten tijdens een ruzie, waarbij de verdachte een imitatie-Rolux probeerde te stelen. De moord leidde tot geschokte reacties in de maatschappij.¹⁹
- De gemeente Amsterdam werkt hard aan het ontwikkelen van plannen voor de rafelranden van Amsterdam – waaronder het bos – omdat deze randen soms een ideale plek bieden voor criminaliteit.²⁰
- Het bos lijkt niet alleen een plek waar criminaliteit voorkomt, maar ook wordt bestreden. Het gebied is een geschikte plek voor jongeren om hun taakstraf uit te voeren.²¹

2021

Er zijn geen berichten gepubliceerd die rapporteren over veiligheidskwesties in het bos.

2022

- De bezoekersaantallen in het recreatiegebied lopen op, waardoor sprake is van veel overlast.²² Te denken valt aan hard of onveilig rijdende fietsers en het achterlaten van afval.
- Drie mannen hebben zich schuldig gemaakt aan wapenbezit. Zij namen een Kalasjnikov, drie pistolen en munitie mee naar een parkeerplaats in het Amsterdamse Bos. Zij zijn beschuldigd van het voorhanden hebben van vuurwapens met munitie en opruiming en zijn voorgeleid in de Rechtbank Amsterdam.²³ De heren – tussen de 19 en 24 jaar oud – blijken betrokken bij een drillrap-zaak en kregen celstraffen opgelegd van 10 maanden tot 1,5 jaar.²⁴
- In een zaak over wederrechtelijke vrijheidsberoving, diefstal met geweld en afpersing komt het bos naar voren als pleegplaats. Het slachtoffer werd in een auto gelokt onder valse voorwendselen. Op de parkeerplaats bij het bos moest het slachtoffer onder dwang en geweld

14. Khaddari, 2020.

15. Heyblom & Kruyswijk, 2020.

16. Kruyswijk, 2020.

17. Algemeen Dagblad, 2020.

18. Politie, 2020.

19. NOS Nieuws, 2023.

20. Freriks, 2020.

21. Vugts, 2020.

22. Dominicus, 2022.

23. Rechtspraak.nl, 2022b.

24. Brabants Dagblad, 2022.

zijn gegevens voor internetbankieren en informatie over zijn familie afgeven, met de dreiging dat hijzelf en zijn familie vermoord zouden worden als het slachtoffer iets zou vertellen over het delict.²⁵ Het slachtoffer is vervolgens verder bedreigd en geblinddoekt. Toen de twee vrouwelijke bestuurders buiten het bos een politieauto zagen hebben ze het slachtoffer afgezet. De twee verdachten zijn uiteindelijk veroordeeld voor 200 uur taakstraf en voor 90 dagen jeugddetentie.

2023

- Tijdens een festival, gehouden in het Amsterdamse Bos, heeft een fatale steekpartij plaatsgevonden. De festivalorganisatoren – verantwoordelijk voor de veiligheid tijdens een festival – scherpen als gevolg de veiligheidsmaatregelen aan.²⁶
- Een fataal incident vond plaats, waarbij een man met zijn mountainbike over een houten balk viel die midden op het parcours in het bos lag. Vermoedelijk is deze balk opzettelijk neergelegd; de politie spreekt daarom van een moordwapen.²⁷
- De politie arresteert een verdachte van camperdiefstal in het bos.²⁸
- Er is een zoekactie opgetuigd naar een vermiste vrouw die zich mogelijk in het bos ophield. Ze is daar niet gevonden.²⁹
- De boswachterij en collega's van handhaving treffen zestien gestolen fietsen bij een melding van een verdachte situatie. De betrokken partijen vinden in de zomer vier tenten in het bos, waarbij verschillende (gestolen) fietsen lagen. Tijdens het opruimen van het kamp trof de boswachterij ook andere goederen aan zoals laptops, sieraden en bankpasjes. De vier personen die verbleven in de tenten zijn aangehouden op verdenking van heling.³⁰

3.3 Verbalen: een geregistreerd veiligheidsbeeld

Op basis van registraties van de politie en de boswachterij kunnen we een beeld optekenen van de geregistreerde incidenten in het Amsterdamse Bos. De politie registreert in BVH en de boswachterij in de systemen CityControl en Fieldmaps. We hebben bij beide partijen een verzoek gedaan om alle registraties in het Amsterdamse Bos binnen de onderzoeksperiode in te zien. Tot personen herleidbare informatie is niet uitgevraagd. Daarnaast hebben we zeven weken meegekeken in de Signal groep van de boswachterij. Op basis van informatie uit deze vier systemen geven we in de volgende paragrafen een beeld van de geregistreerde veiligheid in het Amsterdamse Bos.

25. Rechtspraak.nl, 2022a.

26. Roele, 2023.

27. Algemeen Dagblad, 2023.

28. Van Teeseling, 2023.

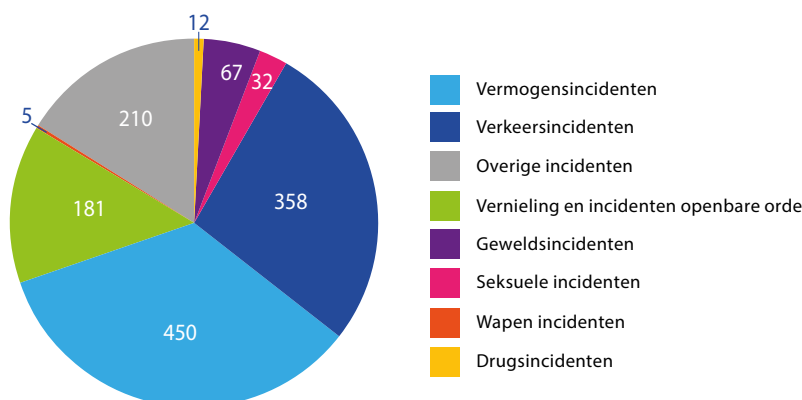
29. Haarlems Dagblad, 2023.

30. Amstelveenweb, 2023.

3.3.1 BVH

In de onderzoeksperiode van 3 jaar – tussen 1 september 2020 en 31 augustus 2023 – zijn in totaal 1.315 incidenten in BVH geregistreerd op locatie het Amsterdamse Bos. We delen de incidenten in naar maatschappelijke klasse (MK). In eerdere onderzoeken in samenwerking met de politie maakten wij al gebruik van deze indeling.³¹ Figuur 2 schetst een beeld van de type incidenten geregistreerd in de onderzoeksperiode. Een volledig overzicht van deze registraties is terug te vinden in Bijlage 2.

Figuur 2 – BVH registraties in het Amsterdamse Bos per type incidenten in drie jaar

Het gros van de BVH-registraties geschreven in het Amsterdamse Bos (in 3 jaar) bestaat uit vermogensincidenten (=450; 34%). Dit aantal bestaat grotendeels uit drie type incidenten: ‘diefstal uit/vanaf personenauto’ (N=137), ‘diefstal fiets’ (N=125) en ‘overige (eenvoudige) diefstal’ (N=111). Overige vermogensincidenten (zoals heling of zakkenrollerij) zijn binnen de onderzoeksperiode niet vaker dan 14 keer geregistreerd in de BVH.

De op-een-na meest voorkomende incidentensoort betreft verkeersincidenten (N=358; 27%). Hieronder vallen incidenten als ‘verkeersongevallen met uitsluitend materiële schade’ (N=34), ‘verlaten van de plaats na een verkeersongeval’ (N=49) en ‘rijden onder invloed van drank en/of drugs’ (N=29). Bijna de helft van de incidenten betreft ‘overige verkeerszaken’ (N=149). Verdere informatie over deze incidenten hebben wij – vanwege de aard van het onderzoek – niet opgevraagd.

Overige incidenten (N=210; 16%) bestaan voor de helft uit de registratiesoorten ‘verdachte situatie’ (N=80) en ‘afhandeling overige meldingen’ (N=60). Andere overige incidenten zijn nog het ‘aantreffen van een vermist persoon’ (N=12), ‘bodemsanering’ (N=1) en ‘lijk(vinding) natuurlijke dood’ (N=2).

Verder bestaat 14% van registraties (N=181) uit vernielingen en incidenten in de openbare orde. Veelvoorkomende incidenten betreffen ‘geluidshinder overig’ (N=18), ‘vernieling van/aan auto’ (N=18), ‘vernieling overige objecten’ (N=17), ‘overlast in verband met alcohol/drugs’ (N=17), ‘loos inbraak-/overvalalarm’ (N=16), ‘ongeval/onwel persoon’ (N=15), ‘overlast door verward/overspannen persoon’ (N=14) en ‘overlast zwervers’ (N=10).

31. Zie bijvoorbeeld Wolsink et al., 2023.

Geweldsincidenten ($N=67$; 5%) komen relatief minder voor binnen de onderzoeksperiode. In 29 gevallen is een 'ruzie/twist zonder gevolg' geregistreerd en in 17 gevallen een 'eenvoudige mishandeling'. Verder zijn er enkele 'bedreigingen' ($N=5$) en 'pogingen tot zelfdoding' ($N=3$) geregistreerd.

Ruim 2 procent van de registraties betreffen seksuele incidenten ($N=32$), waarvan de helft 'openbare schennis der eerbaarheid' ($N=16$) betreft. In andere woorden gaat het om incidenten waarbij iemand zich in het openbaar niet houdt aan de heersende zeden en opvattingen, zoals naakt lopen of openbare seksuele handelingen. Daarnaast zien we 6 gevallen van 'aanranding' en 3 'verkrachtingen' terug in de cijfers. Ondanks het relatief 'lage' aantal, is het opvallend dat 3 verkrachtingen in één bos plaats hebben gevonden (waarvan 2 in 2023). De overige geregistreerde seksuele incidenten betreffen 'overige meldingen zeden' ($N=7$).

Drugsincidenten ($N=12$; 1%) en wapenincidenten ($N=5$; 0%) zijn in de onderzoeksperiode het minst geregistreerd in BVH. In 3 gevallen trof de politie geen verdachte aan bij drugsvondsten. De wapenincidenten hebben allen betrekking op het bezit van vuurwapens of overige wapens.

We concluderen dat – binnen de onderzoeksperiode – het gros van de BVH-registraties in het Amsterdamse Bos bestaat uit vermogens- en verkeersincidenten (61%). Het valt op dat bij ruim de helft van de vermogensdelicten ($N=236$) een voertuig betrokken is geweest. Denk bijvoorbeeld aan diefstal van fietsen of auto's, en diefstal uit/vanaf auto. Samengenomen vormen voertuig-gerelateerde incidenten daarmee de meest voorkomende vorm van incidentregistraties in BVH.

3.3.2 Sigmax CityControl

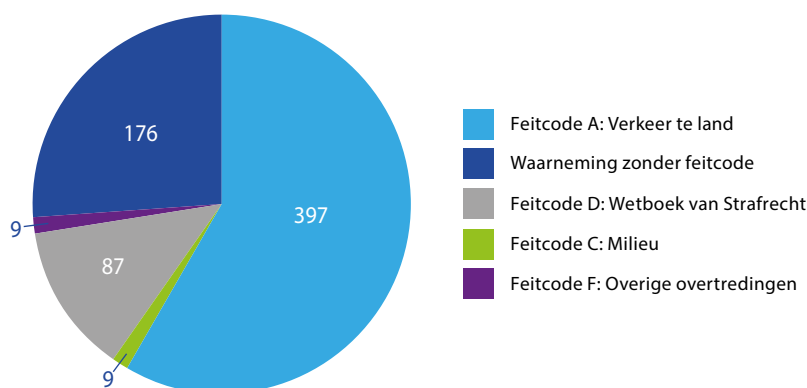
Binnen de onderzoeksperiode van 3 jaar – tussen 1 september 2020 en 31 augustus 2023 – heeft de boswachterij 678 aan het Amsterdamse Bos gerelateerde zaken in CityControl gedocumenteerd. De registraties bestaan uit waarnemingen ($N=203$), waarschuwingen ($N=153$) en combi-bon sancties ($N=319$).³² Het aantal registraties in CityControl staat derhalve niet gelijk aan het aantal geregistreerde proces-verbalen.

We kunnen de registraties in CityControl indelen naar de classificatie volgens het Feitenboekje van de politie.³³ De verkregen registraties hadden betrekking tot de volgende categorieën: 1) Afdeling A: Verkeer te land, 2) Afdeling C: Milieu, 3) Afdeling D: Wetboek van Strafrecht en 4) Afdeling F: Overige overtredingen. In 502 gevallen is bekend onder welke feitcode een overtreding is weggeschreven. De andere 176 gevallen betreffen allen een waarneming zonder feitcode. Zie Figuur 3 voor een verdeling naar feitsoort van de in CityControl geregistreerde zaken in 3 jaar. Een totaaloverzicht van registraties per feitcode is te vinden in Bijlage 3.

32. Sinds 2017 is het mogelijk om naast soorten boetes (zoals de combi-bon sanctie) ook waarschuwingen en waarnemingen te registreren in het systeem (Rekenkamer Metropool Amsterdam, 2019).

33. Openbaar Ministerie, 2024.

Figuur 3 – CityControl-registraties in het Amsterdamse Bos per feitsoort in drie jaar

Meest voorkomend zijn overtredingen binnen de feitensoor Afdeling A: Verkeer te land ($N=397$; 59%). Hierbinnen vallen overtredingen zoals parkeren buiten een parkeervak ($N=78$), rijden op het trottoir, voet-, fiets- of ruiterspad ($N=19$) of het negeren van het verbod om stil te staan ($N=41$). Binnen de feitensoor komt feitcode 'R315b: Als bestuurder van een stilstaand motorvoertuig niet de rijbaan gebruiken' ($N=120$) het vaakst voor. Het valt op dat het aantal overtredingen binnen de categorie 'verkeer te land' sterk toeneemt. Verder is het aantal overtredingen van het Wetboek van Strafrecht noemenswaardig ($N=87$; 13%). De registraties betreffen voornamelijk 'het ten onrechte bevinden op eens anders grond' ($N=85$).

3.3.3 Fieldmaps

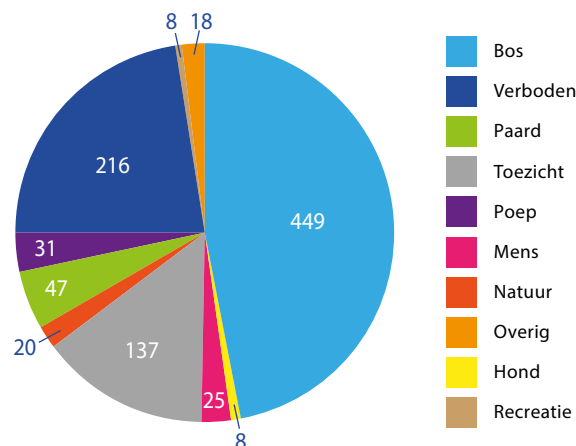
Het Amsterdamse Bos is een geliefde recreatieplaats voor hondenbezitters, derhalve krijgen boswachters op dagelijkse basis te maken met hondgerelateerde incidenten. Om meer zicht te krijgen in de soort hondenproblematiek in het Amsterdamse Bos en de locaties van incidenten, is in december 2021 het systeem Fieldmaps in leven geroepen. De boswachterij registreert hondgerelateerde incidenten in Fieldmaps en kan de registraties voorzien van informatie over het type incident, aangerichte schade aan materieel, mens of natuur, de soort overtreding en op welke manier het incident is afgehandeld. Fieldmaps verdeelt de hondgerelateerde incidenten in 10 categorieën (zie Tabel 4).

Tabel 4. Categorieën hondgerelateerde incidenten

Bos	Honden die loslopen op bospercelen of gemonitord op wildcamera
Hond	Confrontatie tussen twee honden
Mens	Incident gerelateerd aan baasje van hond
Natuur	Honden die schade brengen aan flora of fauna
Overig	Bijvoorbeeld een weggelopen hond
Paard	Confrontatie tussen hond en paard
Poep	Overlast van hondenpoep
Recreatie	Honden die recreatie van bezoekers verstoren
Toezicht	Loslopende honden zonder toezicht
Verboden	Hond op gebied dat is verboden voor (loslopende) honden

Aangezien de boswachterij pas sinds december 2021 registreert in Fieldmaps hebben we – in tegenstelling tot de systemen BVH en CityControl – geen beschikking tot 3 jaar aan Fieldmaps informatie. Vanaf de invoering van Fieldmaps, tot en met februari 2024 (een periode van 2 jaar en 3 maanden) heeft de boswachterij 956 incidenten in het systeem geregistreerd. Figuur 4 schetst een beeld van de aard van de hondgerelateerde incidenten.

Figuur 4 – Fieldmaps-registraties in het Amsterdamse Bos tussen december 2021 en februari 2024

Het aantal incidenten gerelateerd aan het ‘bos’ is het meest geregistreerd; in totaal 449 keer (47%). Daarop volgt het aantal incidenten met een hond op verboden terrein ($N=216$; 23%) en honden waar geen toezicht op is ($N=137$; 14%). In mindere mate is de afgelopen jaren sprake van honden die recreatie van bezoekers verstoren en confrontatie tussen honden.

De incidenten hebben in 832 van de 956 gevallen betrekking tot een overtreding. Het is onduidelijk of het gaat om overtredingen van de huisregels van het Amsterdamse Bos of om overtredingen van de APV. Verder is bekend dat 18 gevallen mogelijke materiële schade, 11 gevallen mogelijke letselschade en 145 gevallen mogelijke schade aan de natuur tot gevolg hadden.

3.3.4 Signal

Informatie met betrekking tot incidenten, overtredingen en verdachte situaties in het Amsterdamse Bos is – naast in bovengenoemde registratiesystemen – ook te vinden in de Signal groep van onder andere de boswachterij. Signal is een versleutelde berichtenservice en vergelijkbaar met WhatsApp. Naast de boswachterij zitten ook enkele medewerkers van het bosbeheer, gemeente Amsterdam en de politie in de groep. De chatgroep is in leven geroepen om elkaar op de hoogte te houden buiten het veelvoud aan registratiesystemen om. Voorheen wist een boswachter namelijk niet wat zijn of haar collega de dag ervoor was tegengekomen en had geregistreerd. Het delen van dagrapportages in Signal biedt hiervoor een uitkomst. Zo kunnen boswachters zich aan het begin van hun dienst eenvoudig inlezen door de Signal berichten te bekijken.

De boswachters delen berichten over (de afhandeling van) incidenten en meldingen, maar ook wanneer een toezichtronde geen waarnemingen heeft opgeleverd. Informatie besproken in de groep beperkt zich niet tot zaken met betrekking tot handhaving en veiligheid. Zo passeren nieuwsberichten, ontwikkelingen in het bos en natuurfoto’s regelmatig de revue. We keken 7 weken mee in de Signal groep en kregen op deze wijze een mooie indruk wat zich

afspeelt in het bos. Op basis van de analyse van 73 relevante aan veiligheid gerelateerde registraties tekenen we het volgende beeld op:

- In 46 van de 73 gerapporteerde gevallen (63%) constateert de boswachter het incident ter plaatse. In de andere gevallen doen bijvoorbeeld bezoekers of de politie een melding bij de boswachterij.
- De boswachterij signaleert het gros van de incidenten in de ochtend ($N=38$) of middag ($N=29$). Dit laat zich overigens grotendeels verklaren door de werktijden van de boswachters. Na een nacht afwezigheid constateren boswachters tijdens hun ochtendronde stille getuigen zoals vernielde verkeersborden en vuilnisbakken, een opengebroken kluis, resten van illegaal vuurwerk en auto's met ingeslagen ramen. Verder zorgt de reguliere ochtendronde door hondenbezitters ook tot verschillende hondgerelateerde incidenten, zoals in paragraaf 3.3.3 uitgebreid naar voren komt.
- Herhaaldelijk rapporteren de boswachters over incidenten in relatie tot:
 1. Verkeer, zoals parkeerovertradingen, rijdende voertuigen in voetgangersgebied, aanrijding en meldingen van hardrijders;
 2. Vernielingen en incidenten in de openbare orde. Te denken valt aan zaken rondom geluidsoverlast, afsteken van illegaal vuurwerk, illegaal verblijf in het bosperceel of ingeslagen autoruiten van auto's;
 3. Honden. Incidenten in deze categorie betreffen veelal overtradingen van de hondenregels in het bos, maar ook bijt- of andere dreigende incidenten. Een gedeelte van de hondgerelateerde incidenten registreren boswachters ook in Fieldmaps;
 4. Vermogen. Te denken valt aan gestolen verkeersborden en fietsen.
- In sommige gevallen vermelden boswachters dat zij naar aanleiding van een incident ook een registratie in CityControl of Fieldmaps aanmaken. Op basis van de gedeelde berichten vermoeden we dat een aanzienlijk deel van de informatie bekend bij de boswachterij niet buiten de Signal groep bekend of geregistreerd wordt.
- De Signal groep lijkt de primaire manier van communicatie en registratie voor boswachters. De rijkheid en veelvoudigheid van de gedeelde informatie zien we niet direct terug in de andere registratiesystemen. Daarmee geeft Signal een goed beeld van de sfeer in het bos, de werkzaamheden van de boswachters, natuur gerelateerde informatie en veiligheidsissues.

3.3.5 Versnipperde verballen

Partijen hebben momenteel geen toegang tot een eenduidig overzicht van (geregistreerde) veiligheids- en handavingsincidenten in het Amsterdamse Bos. Informatie met betrekking tot deze incidenten ligt verspreid over vier registratiesystemen van de politie en de boswachterij: BVH, CityControl, Fieldmaps en Signal. Om het hierboven beschreven beeld te kunnen schetsen hebben we alle vier de systemen moeten raadplegen. Aangezien de systemen elk gebruik maken van een eigen classificatiesysteem of niet over een classificatiesysteem beschikken (en de aangeleverde gegevens niet binnen dezelfde onderzoeksperiode vallen), is een geïntegreerde kwantitatieve analyse van de data niet eenvoudig te bewerkstelligen. Het ontbreekt met andere woorden aan een actueel en geïntegreerd overzicht van de veiligheidssituatie in het bos. Inzicht in wat zich afspeelt op het gebied van veiligheid en hoe zich dit over de tijd ontwikkeld is essentieel om daar maatregelen tegen te nemen en de veiligheid van werknemers en bezoekers te garanderen.

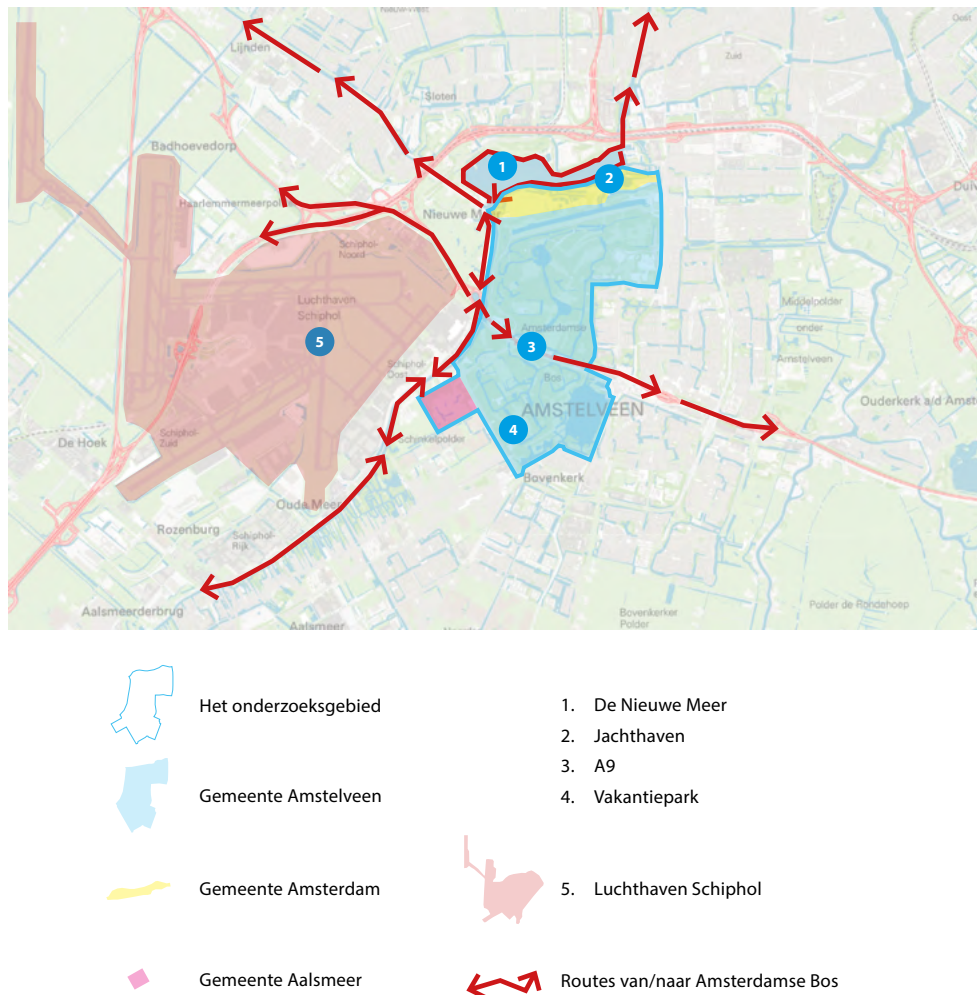
3.4 Verhalen: een waargenomen veiligheidsbeeld

Voor het onderzoek spraken we met de boswachterij, de gemeente Amsterdam, de politie en provincie Noord-Holland. Naast het waargenomen veiligheidsbeeld gaan we in op de voor- en nadelen van de huidige werkwijze, samenwerking en informatiedeling, de registratie van incidenten en veiligheidsmiddelen.

3.4.1 De subjectieve veiligheid

Respondenten ervaren het bos als een locatie met een verhoogd risico op criminele activiteiten. De diversiteit van de omgeving, met kleine bospaadjes, water en parkeerplaatsen, maakt het een onoverzichtelijk gebied. Bovendien wordt het bos omringd door grootstedelijk gebied, Airport Schiphol en (water)wegen, wat een interessante gelegenheidsstructuur vormt voor criminelen. Verder toont onderzoek aan dat jachthavens en vakantieparken kwetsbaar zijn voor ondermijning.³⁴ Zie Figuur 5 voor een weergave van de gelegenheidsstructuur in het Amsterdamse Bos.

Figuur 5 – Gelegenheidsstructuur Amsterdamse Bos

34. Derksen et al., 2024; RIEC Oost-Nederland, 2022; Van Nimwegen et al., 2021.

Overdag lijken bezoekers vooral van het gebied te genieten; de bezoekersaantallen nemen de afgelopen jaren toe. Het voornaamste type incident dat in het daglicht plaatsvindt zijn kwesties met (loslopende) honden. 's Nachts ontwaakt echter een andere wereld in het bos. De respondenten geven unaniem aan dat er 's nachts criminele activiteiten plaatsvinden. Nachtelijke bezoekers kunnen zich onopgemerkt in het gebied begeven. Na negen/elf uur 's avonds is de boswachterij namelijk – normaal gesproken – niet meer actief. Stille getuigen die in de ochtend zichtbaar worden duiden op mogelijk illegale activiteiten. Respondenten benoemen concrete incidenten, die zowel overdag als 's nachts plaats lijken te vinden:

- **Overlast door recreatie:** Loslopende honden, incidenten met honden;
- **Overlast door onaangepast gedrag:** Ruzie tussen bezoekers, mensen die in de war zijn (onder invloed, psychiatrische patiënten of daklozen), drugsgebruik- en handel, seksueel misbruik;
- **Vernieling en verloedering:** Beschadiging van borden of natuur, dumpen van afval (zoals asbest, groenvuil of synthetisch drugsafval);
- **Gewelds- en vermogensdelicten:** Auto-inbraken (parkeerplaatsen), fietsendiefstal, bedreiging;
- **Criminele activiteiten gebonden aan bos en natuur:** Stroperij, betreden verboden gebied met voer/vaartuigen of honden;
- **Overige:** Afsteken vuurwerk, illegale feesten, dierendumpingen, ondermijning, zelfdoding.

Hoewel er al veel lijkt te gebeuren op het gebied van onveiligheid, benoemt een respondent dat veel van de incidenten niet terugkomen in de cijfers. Dit is deels te wijten aan het ontbreken van nachtelijk toezicht; veel gebeurt onder de radar.

3.4.2 Werkwijze, beleid en veiligheidsmiddelen

In de formatie heeft de boswachterij ruimte voor zeven boswachters. Momenteel zijn er vanwege langdurig ziekteverzuim vijf actief. De bezetting is door de jaren heen gekrompen; voorheen was de boswachterij met acht mensen en een diensthond. Deze krimp staat haaks op groeiende bezoekersaantallen, waarmee de opdracht voor de boswachters in de loop der jaren is gegroeid. Doordat er meer taken zijn dan personeel, is het werk versnipperd en is het huidige beleidskader niet altijd te handhaven. Men werkt meestal alleen en komt maar voor een deel aan zijn of haar werkzaamheden toe. Met name in de zomermaanden, wanneer de drukte in het bos enorm toeneemt geven de boswachters aan handen te kort te komen.

Binnen het team kennen de boswachters verschillende taakaccenten. Dit resulteert in een onofficiële scheiding tussen boswachters die zich enkel richten op toezicht en handhaving (blauw) en boswachters die zich daarnaast ook richten op flora, fauna en educatie (groen). Deze scheiding is voornamelijk ingevoerd om de kracht van de verschillende boswachters te benutten. In de praktijk betekent dit dat de boswachters met taakaccent blauw volledig inzetbaar zijn voor toezicht en handhaving terwijl de boswachters met taakaccent groen hier ongeveer de helft van hun tijd voor inzetbaar zijn. De coördinator van de boswachterij, ook 'groen', richt zich voornamelijk in weekenden en tijdens zijn doorlopende piketdienst op toezicht en handhaving. Een respondent geeft aan dat de differentiatie tussen blauwe en groene taakaccenten waardevol is, maar dat het belangrijk is dat alle boswachters in een groen uniform lopen. Dit zou uniformiteit bevorderen, wat ten goede komt aan het teamgevoel en de uitstraling naar bezoekers. De groene uniformen genereren tevens meer respect bij bezoekers, zo merken de boswachters op. Ongeacht hun taakaccent zouden boswachters over kennis moeten

beschikken van natuur én handhaving. Een respondent beredeneert dat taakaccenten niet tot tunnelvisie mogen leiden. Een andere respondent geeft aan dat handhaven juist voorop moet staan; veiligheid in het bos en dat van de medewerkers staat voorop. Daarom is bewust gekozen om op het moment meer boswachters met blauw taakaccent in te zetten, mede door het toenemende gebruik van het bos. Er lijkt dus enige discrepantie te zijn in de opvatting welk taakaccent de overhand moet hebben bij de boswachterij.

Om de groeiende opgave naar behoren te kunnen handhaven klinkt vanuit de boswachterij zelf de wens om de capaciteit weer op orde te brengen naar (ten minste) de oorspronkelijke bezetting van acht. In het formatieonderzoek van AVH wordt dit punt en de verschillende factoren die daarop van toepassing zijn uitgebreid belicht.³⁵

Risico's en gevolgen

Het bos is niet altijd veilig voor de boswachterij; zo beamen alle respondenten. Er zijn verschillende risico's, waarvan het **alleen werken** het grootste is. Een van de respondenten benoemt dat het voorheen ondenkbaar was om alleen het bos in te gaan; men werkte altijd in duo's of met een hond. Mede door de afgenomen en onvolledige bezetting is een dubbel rooster lastig te bewerkstelligen. Meerdere respondenten uiten grote zorgen over het alleen werken, voornamelijk omdat boswachters geen beschikking hebben over adequate veiligheidsmiddelen. Respondenten maken zich met name zorgen wanneer een boswachter geconfronteerd wordt met een grote groep of een gevaarlijke situatie. De boswachterij heeft geen vergaande **veiligheidsmiddelen** tot hun beschikking om zichzelf te kunnen beschermen en de **locatie** van de boswachter is niet altijd goed te lokaliseren door externe partners indien er hulp nodig is. Het gebruik van een rasterkaart zou daarbij kunnen helpen, al werkt dat volgens respondenten niet optimaal. De noodknop werkt niet altijd door de **slechte bereikbaarheid met de portofoon in het bos**. In dat geval wordt er gewerkt met een II2-app.

Deze risico's hebben een grote impact op de veiligheid(sbeleving) van de boswachterij. Doordat een boswachter nagenoeg altijd alleen aan het werk is, kiest hij of zij er soms voor om niet te handhaven ter bescherming van diens eigen veiligheid. De veiligheid van de boswachter is in sommige situaties niet te garanderen. Het ontbreekt aan een protocol of handelingsperspectief voor boswachters wanneer zij geconfronteerd worden met onveilige situaties of grote groepen. Als de tijd er is, maken boswachters zelf een inschatting van het mogelijke risico voordat zij afstappen op een situatie. Het kan ook betekenen dat een boswachter beslist niet op een situatie af te stappen, om diens eigen veiligheid te garanderen. In sommige gevallen is versterking nodig; maar tijd om daarop te wachten is er niet altijd. Veiligheidsmiddelen kunnen in dergelijke gevallen tijdrekken terwijl boswachters op versterking wachten. Niet iedere situatie leent zich voor een de-escalerend gesprek met overlastgevers.

De respondenten zijn verdeeld over de veiligheidsmiddelen die een boswachter tot zijn of haar beschikking zou moeten hebben. Enkele boswachters hebben behoefte aan een taser. Binnen de huidige wet- en regelgeving is dat echter niet mogelijk. Sommigen zijn voorstander van een vuurwapen, anderen juist niet. Zij maken hierbij een afweging tussen de veiligheid van de boswachter en diens bevoegdheden. Over het vervangen van de wapenstok door een

35. Adviesbureau voor Veiligheid & Handhaving, 2024.

uitschuifbare variant en de toevoeging van een kogel- of steekwerend vest lijken de boswachters het eens te zijn. De boswachters (met het handhavingsprofiel) zelf zijn het erover eens dat de huidige uitrusting niet volstaat. Bovendien is de politie, met meer kennis van nachtelijke activiteiten in het bos, verbaasd over de afwezigheid van vergaande veiligheidsmiddelen. Een respondent vat de verbazing als volgt samen: *“Voor mezelf kan ik het niet verkopen als ik hier een chef zou zijn, dat als in dit geval een boswachter door een geweldsincident zou omkomen als ‘ie dit met een dienstwapen wel zou kunnen voorkomen”*.

Door de toenemende *workload*, het personeelstekort en minder toezeggingen vanuit de leiding is er sprake van een spanningsveld voor het werk van de boswachters. Het huidige beleidskader is – mede door de huidige formatie – niet volledig te handhaven. De bezoekers van het Amsterdamse Bos merken dat ook, geven respondenten aan; de boswachter is er wel, maar acteert niet altijd. Dit doet overigens niets af aan het functioneren en de inzet van de boswachterij. Ondanks de groeiende opgave, uitval binnen hun eigen team en veiligheidsrisico's leveren zij extra inspanningen om de veiligheid van eenieder in het bos zo goed mogelijk te beschermen.

3.4.3 Samenwerking, informatiedeling en registratie

De Amsterdamse boswachterij is onderdeel van een netwerk rondom Amsterdam, bestaande uit politie en diverse handhavingspartners, waterschappen en omgevingsdiensten. Dit Groene Overleg komt sinds 2018 één keer in de zes á acht weken samen. Volgens een respondent is dit overleg waardevol, omdat partners op zulke momenten elkaars perspectieven leren kennen. De boswachterij schuift hier echter niet altijd bij aan.

Doordat het grondgebied van het Amsterdamse Bos verdeeld is over drie gemeenten, is de samenwerking met handhaving en de politie ingewikkeld. De ene handhaver van de gemeente kan bijvoorbeeld niet handelen op het grondgebied van een andere gemeente. Daarnaast loopt de communicatie met de politie voor het hele gebied via de teamchef van Amstelveen. Echter heeft de Amstelveense politiechef geen zicht op de inzet van het Amsterdamse basisteam ook zijn zij niet direct benaderbaar door de boswachters. Vooralsnog is deze situatie nog beheersbaar, zo concluderen respondenten, maar het creëert wel extra werkdruk. In het geval van nood kunnen de boswachters snel in contact treden met de politie, maar dan is het de vraag hoe snel de politie ter plaatse kan zijn en of ze de weg in het bos weten te vinden. Bij diverse respondenten is het onduidelijkheid welke partij de verantwoordelijkheid heeft over het bos.

De boswachterij geeft aan te investeren in contacten met toezicht en handhaving van gemeente Amstelveen en het basisteam in Amstelveen. Het persoonlijke netwerk van boswachters binnen deze gemeente draagt daaraan bij. Sporadisch lopen zij gezamenlijk door het bos om bij te praten, al mag dit volgens de boswachters vaker. Contacten met de politie en handhavers in Amsterdam zijn echter nihil. Vanuit de boswachterij leeft het idee dat de veiligheidspartners in Amsterdam hun handen van het bos aftrekken. Negatieve ervaringen in het verleden omtrent het opvolgen van meldingen en samenwerking hebben hieraan niet bijgedragen. Desalniettemin is de boswachterij ook kritisch op zichzelf; vanuit hun kant kunnen zij meer investeren in deze contacten.

Externe partners geven aan tevreden te zijn over de werkzaamheden van de Amsterdamse boswachterij, al is er weinig contact. Dit komt voornamelijk doordat de boswachterij haar zaken goed op orde lijkt te hebben in de ogen van deze partners en er vooralsnog geen inten-

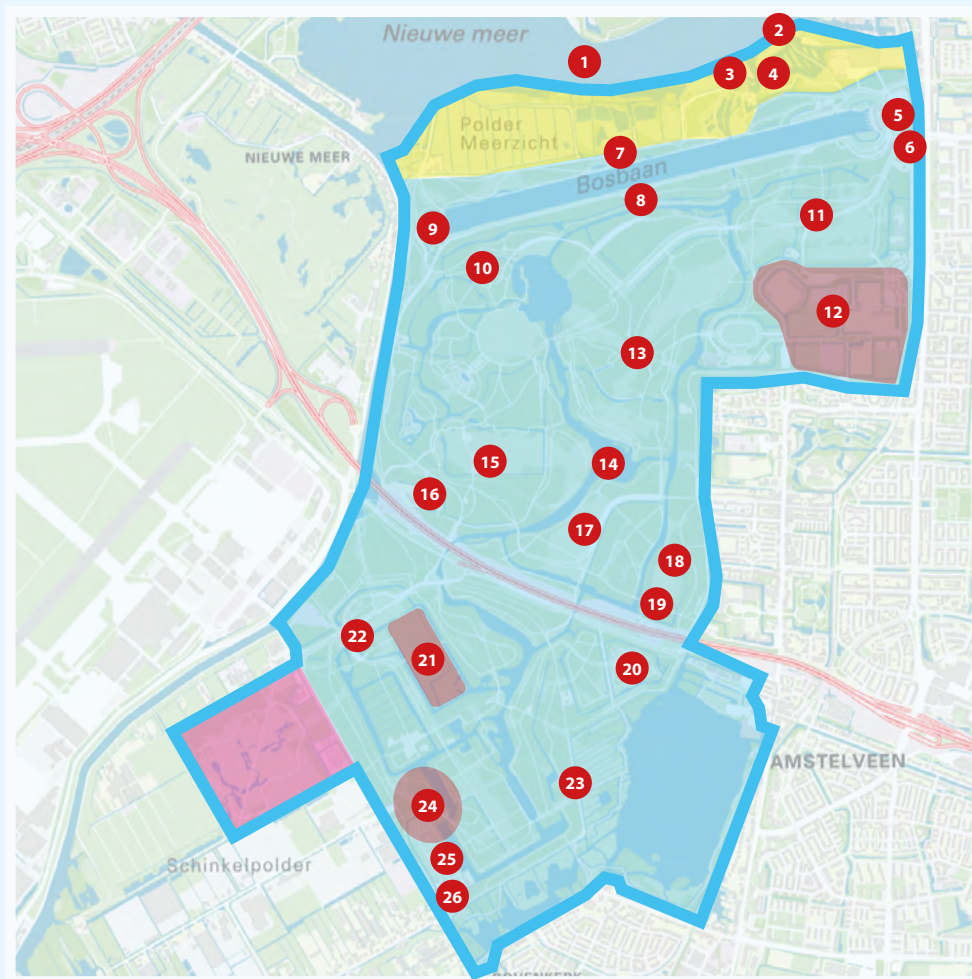
sieve samenwerking nodig is geweest. Toch is het weinige contact voor sommigen een gemis. Waardevolle informatie wordt niet gedeeld; zowel de boswachterij als de partners benoemen een gebrek aan een centrale informatievoorziening. De informatie en registratie van de boswachterij is soms onvolledig en versnipperd door het gebruik van verschillende systemen en chatgroepen. Zo geeft een boswachter aan: *“Door alle systemen gebruik ik ze soms ook niet, terwijl ik dat wel zou moeten doen”*. Partners hebben vaak geen toegang tot deze systemen en de boswachterij heeft geen toegang tot informatie(systemen) van partners. Desondanks geeft de boswachterij aan dat de huidige registratiemethode via de Signal groep intern goed werkt; maar in het kader van informatiedeling minder. Bovendien is er geen overlegstructuur om informatie te delen met lokaal betrokken partners in de operatie. Het Groene Overleg is vanuit helikopterzicht ingestoken, maar regelmatig contact tussen de boswachterij en de lokale operationele veiligheidspartners ontbreekt. Als gevolg zijn er beperkte mogelijkheden om elkaar te betrekken bij casussen en moeilijkheden om bepaalde verbeteringen te bewerkstellingen. Denk bijvoorbeeld aan beleidsveranderingen waarmaken; dat is vaak gebaseerd op informatie, die momenteel niet centraal bij elkaar is gebracht. Verder hebben de partners geen beschikking tot een opschalings- of crisisplan. Op de werkvloer van de boswachterij wordt het gros van de zaken op het moment zelf geregeld met de beschikbare expertise. Centrale sturing en een heldere visie ontbreekt echter.

3.5 Hotspots en hottimes

Ondanks dat hangplekken en overlastgevers zich verplaatsen, kunnen we enkele hotspots aanwijzen waar overlast en veiligheidsincidenten zich concentreren. De hotspots zijn gebaseerd op informatie verkregen uit de registraties en gesprekken. Aangezien de boswachterij doorgaans aanwezig is tussen 08.00u 's ochtends en 21.00u/23.00u 's avonds (afhankelijk van het seizoen), en bezoekers veelal overdag meldingen maken, geven de hotspots een beeld van de veiligheidssituatie tijdens lichten. In combinatie met de gelegenheidsstructuur in het Amsterdamse Bos kunnen criminelen na zonsondergang tamelijk eenvoudig uit het zicht van instanties te werk gaan. De in de ochtend gesignaleerde stille getuigen doen vermoeden dat hier ook gebruik van wordt gemaakt. Figuur 6 geeft de locaties van de hotspots weer. We doen eerst enkele algemene constatering:

- In de zomermaanden mogen honden in bepaalde gedeelten van het bos niet komen, vanwege de grote massa's aan recreërende mensen en barbecues. Wanneer hond eigenaren hierop aangesproken worden, zeggen zij de waarschuwborden niet te hebben gezien. Het verbod geldt voor bijvoorbeeld de Zonneweide, het Grote Kinderbad en de Grote Speelweide;
- In het gehele Amstelveense gebied is overlast door of (bijt)incidenten met loslopende honden, en overlast van vuurwerk;
- Boven de A9 is in de zomer heel veel recreatie, die gepaard gaat met afval van barbecues en feesten, illegale feesten en geluidsoverlast;
- Op vrijwel alle parkeerplaatsen zien we een patroon van seksafspraken, (drugs)afvaldumpingen, lege lachgaspatronen. Begin van 2024 observeerden we tevens een reeks aan vernielingen van auto's.

Figuur 6 – Hotspots in het Amsterdamse Bos

	Het onderzoeksgebied	1. De Nieuwe Meer	14. Kleine Vijver
	Gemeente Amstelveen	2. Zwemsteiger	15. Geitenboerderij
	Gemeente Amsterdam	3. Jachthaven	16. Parkeerplaats Geitenboerderij
	Gemeente Aalsmeer	4. Yogaheuvel	17. Speelweide bij Kleine Vijver
	Hotspots	5. Parkeerplaats Hoofdentree	18. De Zonneweide
		6. Hoofdentree	19. Brug bij de Zonneweide
		7. Koenenkade	20. Bloesempark
		8. Dachau Monument	21. Evenemententerrein
		9. Parkeerplaats Meerzicht	22. Parkeerplaats Radarrein
		10. Openluchttheater	23. Kleine Noorddijk
		11. Klein Kinderbad	24. Omgeving Parkeerplaats Bosrandweg
		12. Hockeyvelden	25. Camping Amsterdamse Bos
		13. Heuvel	26. Kleine Poel

De incidenten kenmerkend voor de hotspots zijn als volgt:

1. **Nieuwe Meer.** Partyboten veroorzaken geluidsoverlast en dumpen afval;
2. **Zwemsteiger.** In de zomermaanden is het enorm druk rondom de zwemsteiger aan het Nieuwe Meer. Door de drukte en vele foutgeparkeerde fietsen en auto's is het gebied niet toegankelijk voor hulpinstanties. Naast kleine ongevallen zoals glaswonden, wordt hier ook gedeald en vinden geregeld illegale feesten plaats. Naast de boswachters schrijven de handhavers van Amsterdam Zuid hier ook veel bonnen, aldus de boswachterij;
3. **Jachthaven.** De haven heeft tot nu toe niet voor overlast gezorgd, al zijn vermoedens van criminele activiteiten;
4. **Yoga heuvel.** In de buurt van de zwemsteiger gelegen, is de yoga heuvel ook een geliefde plek in de zomer. Regelmatig vinden boswachters hier resten van barbecues of treffen ze illegale feesten aan. De heuvel is tevens een van de hangplekken van een jeugdgroep met scooters en brommers, die geen boodschap heeft aan de regels van het bos en de autoriteit van boswachters. De hangplekken rouleren.
5. **Parkeerplaats Hoofdentree.** Voertuigen zorgen voor veel parkeeroverlast, voornamelijk bij evenementen (in het bos, de Bosbaan of Spazuiver), in de weekenden en zomermaanden. Boswachters geven aan op dagelijkse basis meerdere verkeersbonnen uit te schrijven voor verkeerd parkeren;
6. **Hoofdentree.** Bij de hoofdingang van het Amsterdamse Bos, net gelegen over de grens met Amstelveen, hebben in het verleden geregeld zwervers gelegen. Zij veroorzaakten voornamelijk overlast door het achterlaten van braaksel en ontlasting;
7. **Koenenkade.** Deze locatie is ook een van de hangplekken van de eerdergenoemde jeugdgroep (zie Yoga heuvel);
8. **Dachau monument.** Rondom het monument treft de boswachterij regelmatig dumpingen van gebruikte lachgaspatronen en recentelijk ook verschillende vernielde auto's;
9. **Parkeerplaats Meerzicht.** Het is een rustige parkeerplaats en overzichtelijk: auto's kunnen maar vanaf twee kanten aan komen. Voor bezoekers met verkeerde bedoelingen een ideale plek voor zakelijke transacties. De boswachterij treft hier de dag erna (drugs)afval aan. Lachgasdumpingen komen boswachters hier ook regelmatig tegen, soms op wekelijkse basis: *"Die melden we niet eens meer"*;
10. **Openluchttheater.** Op regelmatige basis vinden evenementen plaats in het bostheater. De organisatie van het theater regelt zelf de veiligheid van deze evenementen. Boswachters worden soms betrokken wanneer de uitstroom van bezoekers problemen oplevert. De boswachterij heeft met name last van de nabije parkeeroverlast, voornamelijk in de weekenden. Bezoekers parkeren auto's dan in de berm. Vanwege beperkte capaciteit tolereren de boswachters echter veel. De portofoon heeft hier overigens geen bereik;
11. **Klein Kinderbad.** In de zomermaanden neemt de drukte toe en vinden hier geregeld illegale barbecues en illegale kinderfeesten plaats met bijvoorbeeld springkussens.;
12. **Hockeyvelden.** In de zomer leiden wedstrijden en evenementen tot parkeerexcessen. Boswachters geven aan telkens nieuwe auto's te zien die nog niet in het systeem staan. Maatregelen op kenteknummer hebben daarom geen effect gehad. Verder zijn enkele voorbeelden van schennisplegingen, diefstal en straatroof;

13. **Heuvel.** Op de heuvel is weinig overlast, maar vinden veel confrontaties tussen sporters, honden en paarden plaats of incidenten met betrekking tot open vuur;
14. **Kleine Vijver.** Rondom de vijver vinden regelmatig illegale feesten plaats in de nachtelijke uren, met veel drank en drugs. Dat de feestgangers deze plek kiezen ligt volgens de boswachters voor de hand, 'het is de mooiste plek in het bos';
15. **Geitenboerderij.** In het verleden heeft de geitenboerderij te maken gehad met verschillende dierendumpingen;
16. **Parkeerplaats Geitenboerderij.** Op parkeerplaats vinden regelmatig parkeerexcessen plaats;
17. **Speelweide bij Kleine Vijver.** Op de speelweide wordt veel gerecreëerd, met name in de lente en zomermaanden. Het resulteert in veel afval van barbecues en illegale feesten;
18. **De Zonneweide.** Op de Zonneweide mag van mei tot en met september naakt gerecreëerd worden. Meldingen op deze locatie betreffen bezoekers die zich niet veilig voelen door kijkende mensen en last hebben van honden die, tegen de regels in, op de Zonneweide lopen;
19. **Brug bij de Zonneweide.** De brug is een vaste locatie voor seksafspraken. Vanwege de werkzaamheden aan de brug kunnen mensen hier nu (tijdelijk) niet samenkomen;
20. **Bloesepark.** Wanneer de Japanse bloesembomen in maart in bloei geraken, komen meer dan vijfduizend bezoekers in zeer korte tijd naar dit kleine stuk grond. De drukte leidt tot parkeeroverlast in de omgeving. Verder vinden hier vernielingen (aan het hek) plaats en wordt graffiti gespoten;
21. **Evenemententerrein.** Het terrein van Land van Bosse trekt een uiteenlopend aanbod van evenementen aan: van dance events en wijnproeverijen tot culturele festivals. De evenementen vragen aandacht en voorbereiding. De boswachterij treft samen met de evenementenorganisatie en betrokken handhavingspartijen ruim van tevoren de nodige voorbereidingen en veiligheidsmaatregelen. Incidenten tijdens evenementen variëren van overlast door drank en drugs, parkeeroverlast, geluidsoverlast tot geweldsincidenten;
22. **Parkeerplaats Radarterrein.** Op de parkeerplaats en het pad erachter vonden in het verleden geregeld seksafspraken plaats in de avonduren. De plek staat tevens bekend als een 'homo-ontmoetingsplek', aldus boswachters. Daarnaast zijn verschillende hennepkwekerijen rondom de parkeerplaats gevonden, die te relateren zijn aan (drugs)afvaldumpingen en vondsten van lege lachgaspatronen. Boswachters hebben sterke vermoedens van criminele activiteiten;
23. **Kleine Noorddijk.** Op hun weg naar of terug van school veroorzaken jongeren op brommers en fatbikes veel overlast door te hard en gevaarlijk rijden, terwijl de weg verboden is voor brommers. De incidenten gaan soms gepaard met het afsteken van illegaal vuurwerk;
24. **Omgeving Parkeerplaats Bosrandweg.** Op de parkeerplaats treffen boswachters veel afvaldumpingen aan;
25. **Camping Amsterdamse Bos.** In het verleden kwamen veel overlastmeldingen van inbraken in tenten, vanuit de camping. Het is een plek die aandacht vraagt;
26. **Kleine Poel.** Dak- en thuislozen hangen rond bij het bruggetje bij de Kleine Poel, resulterend in meldingen van 'overlast zwerver'. Daarnaast zijn er regelmatig afval/drugsdumpingen.

4

Het criminogene beeld van het Amsterdamse bos

De gemeente Amsterdam heeft aangegeven behoefte te hebben aan een ‘stand van zaken’ over de boswachterij dat zich inzet voor het Amsterdamse Bos. Daaraan voorafgaand is het noodzakelijk het beeld van de overlast en criminaliteit die zich in het bos voordoen inzichtelijk te maken. Momenteel heeft de gemeente hier namelijk onvoldoende zicht op. Bureau Beke is gevraagd een veiligheidsscan uit te voeren in het Amsterdamse Bos om de situatie in kaart te brengen. Op basis van dit veiligheidsbeeld kan de gemeente vervolgens de nodige inzet, uitrusting en ketensamenwerking in het bos bepalen. Het criminologisch onderzoek geeft antwoord op de volgende vraag:

Wat doet zich in welke mate voor op het gebied van overlast en criminaliteit in het Amsterdamse Bos en hoe veilig ervaren betrokken toezichthouders dit gebied?

Om antwoord te kunnen geven op deze vraag zijn verschillende onderzoeksactiviteiten uitgevoerd. Allereerst zijn relevante mediaberichten en documenten zoals beleidsnotities en wetenschappelijke literatuur bestudeerd. Vervolgens zijn incidenten- en overlastregistraties vanuit verschillende registratiesystemen geanalyseerd. Het betreft zowel politieregistraties als registraties van de boswachterij. Tot slot hebben we gesprekken gevoerd met twaalf professionals betrokken bij het handhaven van de veiligheidssituatie in het bos. Medewerkers van de boswachterij, de gemeente Amsterdam, de politie en de provincie hebben nader inzicht gegeven in het heersende veiligheidsbeeld in het bos. Ook hebben zij aanknopingspunten gegeven om op te investeren ter bevordering van de veiligheidssituatie in het bos, zowel voor bezoekers als voor professionals.

4.1 Taken en werkzaamheden boswachterij

De boswachters van het Amsterdamse Bos – tevens buitengewoon-opsporingsambtenaren (boa’s) domein 2 van de gemeente Amsterdam – hebben een belangrijke functie; ze zijn niet alleen aanspreekpunt voor bezoekers, maar ook kenners van flora en fauna, begeleiders van excursies, toezichthouders op de leefomgeving en handhavers van veiligheid. In het gehanteerde handhavingsbeleid worden de taken en werkzaamheden aan de hand van vijf thema’s beschreven; 1) inzet op preventie bij toezicht en handhaving, 2) monitoring, 3) beleidsontwikkeling, 4) communicatie en voorlichting, en 5) educatie. Aangezien het onderzoek zich focust op veiligheid, is het eerste thema ‘inzet op preventie bij toezicht en handhaving’ nader bekeken. Het beleid maakt specifiek onderscheid tussen drie speerpunten: preventie (duidelijke regels en communicatie), toezicht (zichtbaarheid en naleving) en handhaving (ingrijpen bij overtredingen). De boswachterij bestaat op het moment van schrijven uit twee ‘blauwe’ boswachters met taakaccent toezicht en handhaving en vier ‘groene’ boswachters met taakaccent flora en fau-

na, waarvan één 'groene' boswachter tevens coördinator is. Slechts vijf boswachters zijn op het moment actief aan het werk. Doorgaans zijn blauwe boswachters 100% inzetbaar voor toezicht en handhaving en groene boswachters grofweg 50%. De coördinator boswachterij richt zich met name tijdens piketdiensten en in het weekend op toezicht en handhaving. De boswachterij rapporteert observaties, incidenten en overtredingen in meerdere (registratie)systemen: Sigmax CityControl, Fieldmaps, Signal en het Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem (GIR).

4.2 Overlast en criminaliteit

In de veiligheidsscan maken we onderscheid tussen objectieve en subjectieve veiligheid. Waar de objectieve veiligheid verwijst naar de geregistreerde incidenten (verbalen), gaat subjectieve veiligheid over de ervaren onveiligheid (verhalen). Verkregen informatie uit BVH, CityControl en Fieldmaps, en rapportages in de Signal groep van de boswachterij schetst het beeld dat incidenten in het Amsterdamse Bos voornamelijk bestaan uit: hondgerelateerde incidenten, verkeersincidenten, vermogensincidenten, en vernielingen en incidenten in de openbare orde. Winsum-Westra en De Boer (2004) zouden de incidenten toeschrijven aan een drietal bronnen verantwoordelijk voor onveiligheid: 1) overlast door recreatie, 2) vernielingen, verloedering en overige criminele activiteiten en 3) geweldsdelicten en vermogensdelicten (zie Tabel 3). Signal lijkt de primaire vorm van registratie voor de boswachterij. Hierin delen zij hun waarnemingen en activiteiten tijdens hun dienst, ook wanneer dit niets oplevert. De Signal groep dient als informatiesysteem en is in leven geroepen om alle professionals werkzaam in het bos op de hoogte te kunnen stellen van wat er gebeurt. De huidige registratiesystemen voorzien hier namelijk niet in. Incidenten geregistreerd in de Signal groep zijn echter niet toegankelijk voor partijen buiten de groep. Hiervoor moet een extra registratie aangemaakt worden in CityControl of Fieldmaps. Maandelijks zet een boswachter de heftigere incidenten vermeld in Signal handmatig over in CityControl; een tijdrovende klus. De verschillende systemen zorgen volgens de boswachters voor dubbel werk en hebben het ongewenste effect dat informatie binnen de Signal groep blijft en er geen totaalbeeld is.

Uit de verhalen is gebleken dat de geregistreerde incidenten zeer waarschijnlijk een onderschatting zijn van de feitelijke overlast en criminaliteit die zich voordoet in het bos. De locatie van het Amsterdamse Bos biedt een Gelegenheidsstructuur voor heimelijke activiteiten; een onoverzichtelijk gebied onder de rook van Amsterdam en Amstelveen, met goede infrastructuur (over de weg en het water) die uitweg biedt naar verschillende delen van Nederland en zelfs daarbuiten (via Schiphol). De respondenten spreken van twee werelden in het bos. Overdag kan de boswachterij de werkzaamheden naar eigen zeggen voldoende bolwerken, hoewel zij erkennen dat de huidige formatie het niet toelaat om overal zicht op te hebben. Boswachters gaan alleen op pad met beperkte middelen om henzelf te beschermen en kunnen geconfronteerd worden met onveilige situaties. Het kan zijn dat zij in situaties kiezen om niet te handelen en terug te treden, om hun eigen veiligheid te kunnen garanderen. 's Nachts is echter geen sprake van toezicht en criminelen maken daar gebruik van. Stille getuigen die in de ochtend worden aangetroffen zijn het bewijs van de nachtelijke (illegale) activiteiten. De professionals spreken over verschillende incidenten die overdag en 's nachts plaatsvinden: overlast door honden, verwarde personen, beschadiging of diefstal van (verkeers)borden of flora en fauna, (drugs)afval- en dierendumpingen, auto-inbraken en fietsendiefstal, stroperij, drugsgebruik en handel, seksueel misbruik of zelfdoding.

Zonder voldoende toezicht kan het escaleren in het bos. De toenemende bezoekersaantallen, de krappe bezetting voor het aantal werkzaamheden van de boswachterij en gebrek aan nachtelijk toezicht leiden ertoe dat het zicht op ongewenst, onveilige of criminele activiteiten beperkt blijft. De solodiensten en ontoereikende veiligheidsmiddelen van de boswachters vormen een risico voor hun eigen veiligheid, waardoor handhaven niet altijd kan. Daar bovenop zorgen beperkte en ingewikkelde lokale samenwerking en een versnippering van registratiebronnen voor een onoverzichtelijk en niet representatief veiligheidsbeeld. Het gevolg is risico op een 'vrijstaat' waarbij regels niet worden nageleefd en de veiligheid – zowel voor bezoeker als boswachter – in het geding komt.

4.3 Belangrijkste leerpunten en aanbevelingen

Het team van het Amsterdamse Bos geeft naar haar kunnen al uitvoering aan de handhaving van de veiligheid. Echter blijft ruimte over om de uitvoering – zowel voor de boswachterij als voor andere lokale partners – te verbeteren zodat de veiligheid in het bos geoptimaliseerd wordt. Op basis van de interviews met professionals en de analyses van incidentregistraties kunnen wij de volgende leerpunten en aanbevelingen optekenen:

1. Vergroot capaciteit

De bezoekersaantallen groeien jaarlijks, terwijl de capaciteit van de boswachterij over de jaren is afgebouwd. Op het moment beoefent de boswachterij te veel taken met een te lage bezetting, ondanks extra inspanningen van de boswachters. Bovendien is het zicht op het huidige veiligheidsbeeld (overdag) beperkt door deze onderbezetting. Door de capaciteit te verhogen kan het handhavingsbeleid ook daadwerkelijk ingevuld worden en kan de gemeente Amsterdam de veiligheid van haar medewerkers beter beschermen. In het formatieonderzoek van AVH wordt dit punt uitgebreid behandeld.³⁶

2. Verrijk de middelen voor de boswachterij

Het werken in solo of duo maakt het verschil wat er eventueel nodig zou zijn aan veiligheidsmiddelen. Duidelijk is dat het solowerken voor de boswachterij op het moment risico's met zich meebrengt. Daarom kan nagedacht worden over een verrijking van veiligheidsmiddelen voor de solo-werkende boswachter. Te denken valt aan kogelwerende/steekwerende vesten, uitschuifbare wapenstok en/of een dienstwapen. Ter bevordering van de veiligheid voor de boswachters kan ook geïnvesteerd worden in communicatie- en vervoersmiddelen. Wij raden aan om met het volledige Team Boswachterij in gesprek te gaan over dit punt. Waar ligt hun behoefte? Wat hebben zij nodig? Waar ligt hun zorg?

3. Versterk lokale samenwerking

Ondanks dat de partners tevreden zijn over de boswachterij, kan een optimalisatie van informatiedeling en registratie voor een meer betrokken samenwerking zorgen. Denk daarbij aan een structureel, lokaal overleg in het bos met operationele betrokkenen en de implementatie van een centrale informatievoorziening die toegankelijk is voor partners. De informatie uit de registraties en uit de overleggen kunnen eventueel aan elkaar gekoppeld worden ter ver-

36. Adviesbureau voor Veiligheid & Handhaving, 2024.

rijking van de informatiepositie. Dit zijn belangrijke investeringen die nodig zijn om de drie randvoorwaarden zoals geformuleerd in het handhavingsbeleid te behalen; afstemming met het netwerk, de integrale aanpak met inzet van verschillende disciplines en het monitoren en delen van informatie tussen de boswachterij en collega's.

4. Regiehouder

Ten grondslag aan het succes van de lokale samenwerking ligt een duidelijke regiehouder van taken. Doordat het grondgebied van het bos is verdeeld over meerdere gemeenten blijft onduidelijk welke partij verantwoordelijk is voor de veiligheidssituatie in het bos. Met name wanneer de boswachterij moet escaleren kan dit tot zeer ongewenste situaties leiden. Om de rol van elke lokaal betrokken partij goed te duiden en het netwerk warm te houden kunnen regelmatig TableTop oefeningen georganiseerd worden waarbij gemeenten, politie en handhaving minimaal betrokken zijn. Daaruit wordt duidelijk wie verantwoordelijk is voor welke rol en wie regiehouder is.

5. Zorg voor een eenduidige registratie

De huidige registratie van incidenten door de boswachterij is versnipperd en onoverzichtelijk. Om het veiligheidsbeeld te kunnen blijven monitoren en om de lokale samenwerking te versterken (zie punt 3) is het van belang dat er eenduidigheid in een registratiesysteem komt die gestructureerd gebruikt wordt. Daarbij kan ook gekozen worden voor één registratiesysteem en één overdrachtsapp (zoals Signal). Het zicht op de heersende overlast of criminaliteit wordt daarmee duidelijk, waardoor in het vervolg beter ingezet kan worden op het voorkomen van overtredingen. In de beleidsnotitie 'Toezicht en handhaving Amsterdamse Bos' spreekt de gemeente het streven uit om in 2025 een uniform registratiesysteem te implementeren.

6. Beperk de (criminele) gelegenheidsstructuur

Om de gelegenheidsstructuur te ontkrachten is nachtelijk toezicht in het bos nodig. Met de huidige bezetting, capaciteit en veiligheidsmiddelen van de boswachterij is het niet verantwoord om deze taak bij hen te beleggen. Daarom wordt geadviseerd om periodiek nachtelijk toezicht in het bos te beleggen bij een integrale controle van boswachters en politie. Bovendien kan ingezet worden op andere middelen om het zicht op de nachtelijke activiteiten te vergroten. Denk daarbij aan sensoren in de openbare ruimte of het verlichten van parkeerplaatsen.

7. Communicatie en preventie

Om preventief op te kunnen treden is het formuleren en communiceren van huisregels naar bezoekers van groot belang. Hier is voor de gemeenten nog winst te behalen, voornamelijk op het gebied van hondenproblematiek in Amstelveen. Borden met 'honden verboden' of andere hondgerelateerde borden worden weggehaald of gestolen door vandalen, waardoor de huisregels niet visueel te waarnemen zijn voor bezoekers. Handhaven op deze problematiek blijft dan ook lastig, omdat de communicatie daarover naar bezoekers niet eenduidig en helder is. Door huisregels proactief te blijven communiceren wordt het handhaven daarvan vereenvoudigd. Bovendien draagt een heldere communicatie bij aan het doel om transparant te zijn over hoe de boswachterij handhaaft en de afname van meldingen en klachten vanuit bezoekers.

8. Een gelijke visie

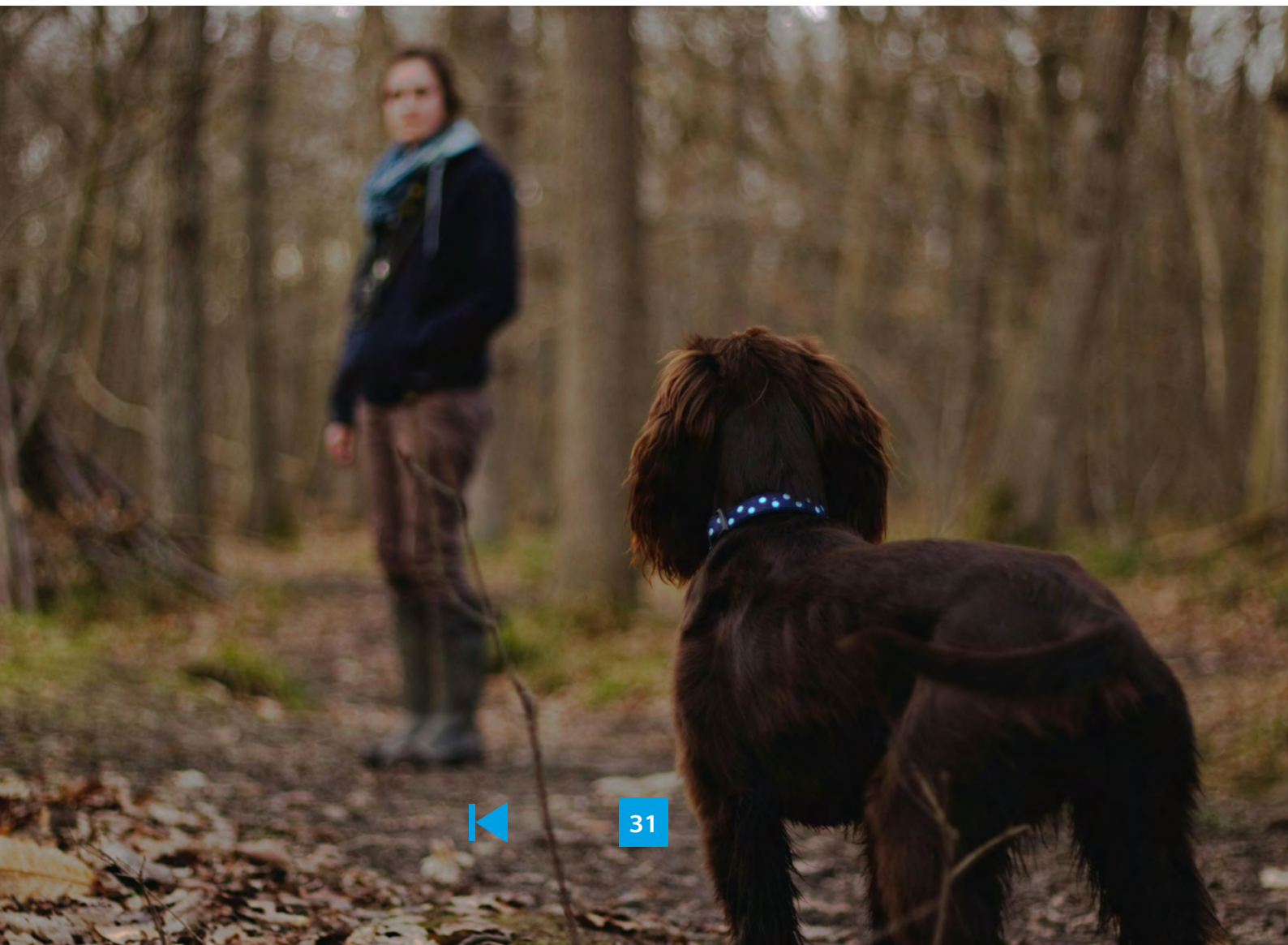
Het is van belang om een gelijke visie op te stellen voor de taakaccenten en de bezetting binnen de boswachterij en hier een helderde omschrijving van te geven. De boswachterij lost zaken op de werkvloer op en verzet veel werk, maar een visie op de lange termijn ontbreekt. Op het moment staan de neuzen niet dezelfde kant op.

9. Blijf investeren in het veiligheidsbeeld

Door lokaal betrokken partners structureel bij elkaar te laten komen en de informatie bij elkaar te leggen (zie punt 3) kan in de toekomst gemonitord worden of er aanpassing in beleid of inzet nodig is. Het is van belang om dit structureel (jaarlijks) te doen om het zicht op de dynamische omgeving te blijven houden en te kunnen blijven investeren in een veilig bos. Hierdoor is het ook mogelijk om bij te dragen aan de ambitie van het huidige handhavingsbeleid; namelijk flexibel inspelen op veranderingen.

10. Deel het verhaal van het Amsterdamse Bos

Partijen die niet werkzaam zijn in het Amsterdamse Bos zijn onvoldoende op de hoogte van de illegale activiteiten en veiligheidsincidenten die in het bos (kunnen) plaatsvinden. Neem externe partners en relevante afdelingen binnen de verschillende gemeenten mee in hetgeen zich afspeelt in het Amsterdamse Bos en op welke manier de boswachterij hiermee omgaat. Kennis over de veiligheidssituatie kan tevens de urgentie van het vraagstuk vergroten. De bevindingen uit dit rapport dienen als startpunt voor het voeren van deze gesprekken.

Geraadpleegde bronnen

- Adviesbureau voor Veiligheid & Handhaving (2024). *Ontwikkelplan en formatieonderzoek. Team Boswachterij Amsterdamse Bos*. AVH.
- Algemeen Dagblad (2020). *Minderjarige Haarlemmers vast na diefstal van Mercedes met geweld*. AD.
- Algemeen Dagblad (2023). *Vrouw (37) die zingend over straat liep verdacht van dodelijke stadsbrand*. AD.
- Allecijfers.nl (2023). *Statistieken wijk Amsterdamse Bos*.
- Allecijfers.nl (2024). *Wijk Amsterdamse Bos (gemeente Amstelveen) in cijfers en grafieken*. AlleCijfers.nl.
- Amstelveenweb (2023). *16 gestolen fietsen aangetroffen in het Amsterdamse bos*.
- Amsterdamse Bos (z.d.a). *Huisregels Amsterdamse Bos*. Geraadpleegd op 22 oktober, 2023.
- Amsterdamse Bos (z.d.b). *Plattegrond. Gemeente Amsterdam. Geraadpleegd op 31 januari, 2024*.
- AT5 (2020). *Man neergestoken na afspraak in Amsterdamse Bos*. AT5.nl.
- Beleidsnotitie Toezicht en handhaving Amsterdamse Bos, 2020-2025.
- Brabants Dagblad (2022). *Drillrappers Amsterdam draaien de bak in voor wapenbezit en opruiing*. Brabants Dagblad.
- Derksen, E., Ferwerda, H., Snijders, D., & Van Esseveldt, J. (2024). *Fout Vastgoed. Een pilotonderzoek op vakantieparken in Oost-Nederland*. Bureau Beke.
- Dominicus, T. (2022). *Amsterdamse recreatiegebieden zitten bijna allemaal aan hun taks*. Het Parool.
- Freriks, K. (2020). *Vergaande plannen voor de rafelranden van Amsterdam*. NRC.
- Gemeente Amsterdam (2024a). *Boswachterij in het Amsterdamse Bos*. Amsterdam.nl.
- Gemeente Amsterdam (2024b). *Volg het beleid: Amsterdamse Bos*. Amsterdam.nl.
- Haarlems Dagblad (2023). *Zoekactie naar vermiste Haarlemse vrouw (29) in Amsterdamse Bos*. Haarlems Dagblad.
- Heyblom, O., & Kruyswijk, M. (2020). *Handhavers kunnen aantal feesten niet aan: 'Niet op elke hoek een agent'*. Het Parool.
- Khaddari, R. (2020). *Max jaagt op vermeende pedo's: 'We maken ze mentaal helemaal stuk'*. Het Parool.
- Kruyswijk, M. (2020). *Tijd van 'psst... fiets?' is voorbij*. Het Parool.
- Ministerie van Justitie en Veiligheid (z.d.). *Wat is een boa?* Ministerie van Justitie en Veiligheid. Geraadpleegd op 22 oktober, 2023.

NOS Nieuws (2023). OM eis in hoger beroep 16 jaar cel en tbs voor doodschieten Bas van Wijk. NOS.

Openbaar Ministerie (2024). Feitenboekje. OM.

Rechtspraak.nl. (2022a). ECLI:NL:RBAMS:2022:3166.

Rechtspraak.nl. (2022b). ECLI:NL:RBAMS:2022:4930.

Rekenkamer Metropool Amsterdam (2019). Handhaving en overlast: onderzoeksrapport. Onderzoeksrapport: deel 1.

RIEC Oost-Nederland (2022). *Criminele investeringen in vakantieparken in Oost-Nederland. Een fenomeenonderzoek*. RIEC.

Roele, J. (2023). Amsterdamse festivals scherpen maatregelen voor veiligheid aan na fatale steekpartij. Het Parool.

Sigmax (z.d.). CityControl gemeente Amsterdam. Sigmax. Geraadpleegd op 31 oktober, 2023.

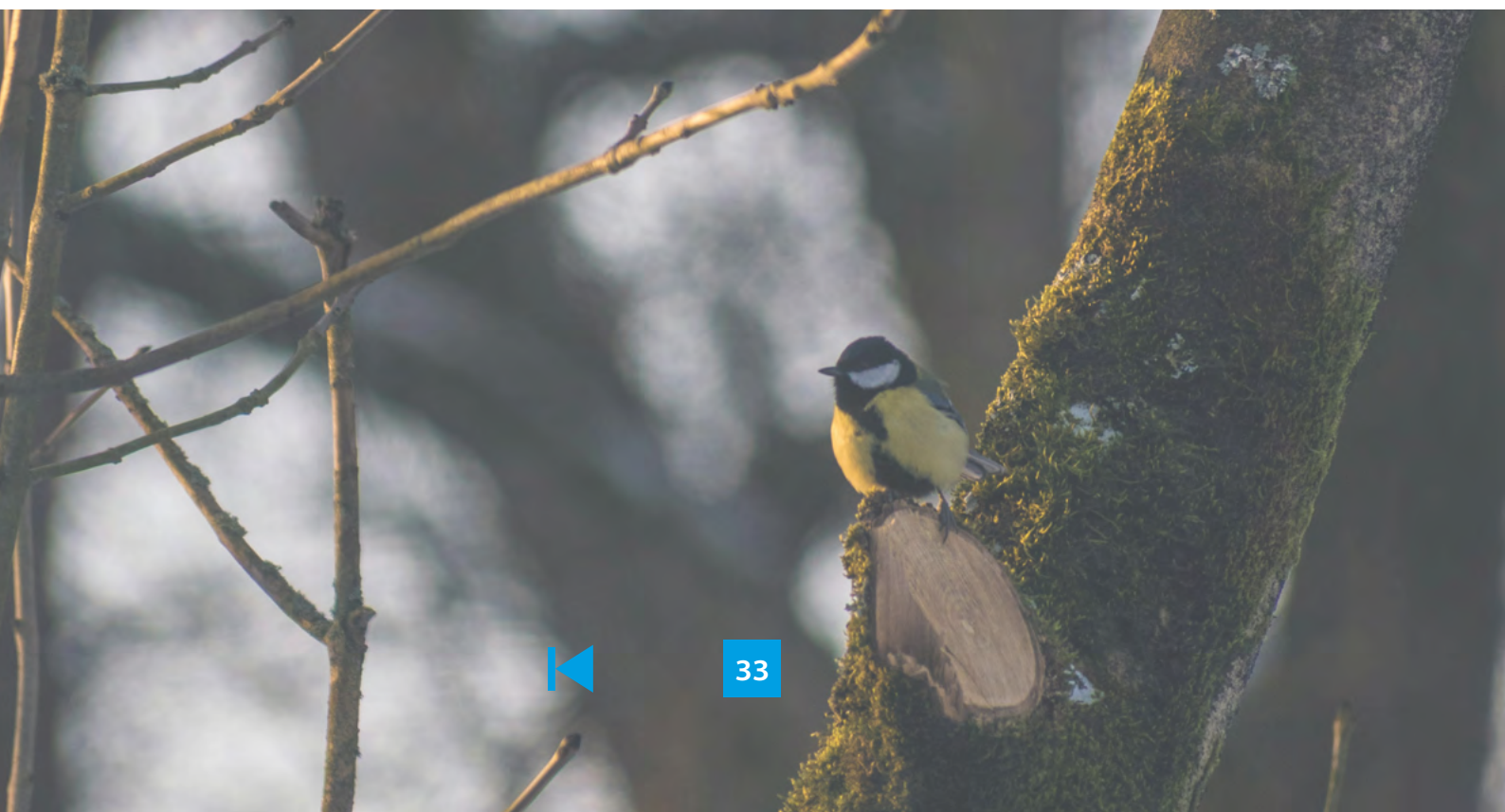
Van Nimwegen, S., Spapens, T., & Ceulen, R. (2021). *Ondermijning langs zijpaden. Een verkennend onderzoek naar de aard, omvang en aanpak van ondermijnende criminaliteit in relatie tot kleine havens en luchthavens, railtransport en binnenvaart in Noord-Brabant en Zeeland*. Politiekunde.

Van Teeseling, Y. (2023). Camperdiefstal in Zandvoort eindigt na lange achtervolging in het Amsterdamse Bos. Haarlem105.

Van Winsum-Westra, M., & De Boer, T. A. (2004). *(On)veilig in bos en natuur? Een verkenning van subjectieve en objectieve aspecten van sociale en fysieke veiligheid in bos- en natuurgebieden*. Alterra.

Vugts, P. (2020). Problemen rond taakstraffen: waar kunnen gedemotiveerde jongeren nog terecht? Het Parool.

Wolsink, J., Van Esseveldt, J., Derksen, E., Brouwer, N., & Ferwerda, H. (2023). *Het (boven)lokale netwerk van Paddepoel ontleed: De invloed van criminele netwerken op jongeren in een Groningse wijk*. Bureau Beke.

Bijlage 1 – Interventiematrix boswachterij³⁷

De (mogelijke) gevolgen met betrekking tot: Veiligheid – Gezondheid – Milieu – Leefbaarheid, zijn;	Aanzienlijk Onomkeerbaar	Proces-verbaal Herstellen	Proces verbaal Herstellen	Proces-verbaal Herstellen Openbaar Ministerie	Proces-verbaal Herstellen Openbaar Ministerie
	Van belang Behoorlijk risico	Waarschuwing Proces-verbaal Herstellen	Proces-verbaal Herstellen	Proces-verbaal Herstellen	Proces-verbaal Herstellen Openbaar Ministerie
	Beperkt	Waarschuwing Herstellen	Waarschuwing Proces-verbaal Herstellen	Waarschuwing Proces-verbaal Herstellen	Proces-verbaal Herstellen
	Vrijwel nihil Geen risico	Aanspreken Informereren	Waarschuwing	Waarschuwing Proces-verbaal	Proces-verbaal
	Interventiematrix Amsterdamse Bos	Onbedoeld Goedwillend Proactief	Moet kunnen Onverschillig Reactief	Calculerend Wetend Risico nemend	Bewust Structureel Crimineel
Gedrag van de overtreder;					

37. Beleidsnotitie Toezicht en handhaving Amsterdamse Bos, 2020-2025.

Bijlage 2 – Totaaloverzicht BVH-registraties

	Type incidenten	'20	'21	'22	'23	Totaal
Aanranding	Seksuele incidenten		1	2	3	6
Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen	Verkeersincidenten		1			1
Aanstalten Maken Rijden Onder Invloed	Verkeersincidenten				2	2
Aantreffen Drugs (Geen Verdachte)	Drugsincidenten	1			2	3
Aantreffen Gesignaleerd Voertuig	Verkeersincidenten	1	2	3	4	10
Aantreffen Goed/Overig Voertuig	Verkeersincidenten		5	11	10	26
Aantreffen Vermist Persoon	Overige incidenten	1	3	3	5	12
Afhandeling Overige Meldingen	Overige incidenten	2	17	20	21	60
Afsteken Vuurwerk	Vernielingen en incidenten openbare orde	2	2	2		6
Afval Drugslab	Drugsincidenten	1				1
Agressief/Onveilig Rijgedrag	Verkeersincidenten	1	1		4	6
Arbeidstijdenwetgeving Vervoer	Verkeersincidenten				1	1
Assistentie Gezondheidszorg	Overige incidenten				1	1
Assistenties Overig	Overige incidenten			1		1
Bedreiging	Geweldsincidenten		2	2	1	5
Belediging	Geweldsincidenten		1	1		2
Bezit Harddrugs (Lijst I)	Drugsincidenten		1		1	2
Bezit Overige Wapens	Wapenincidenten				2	2
Bezit Softdrugs (Lijst II)	Drugsincidenten			1	3	4
Bezit Vuurwapens	Wapenincidenten		1	2		3
Bijtincident	Vernielingen en incidenten openbare orde		1	2	2	5
Bodemsanering	Overige incidenten				1	1
Brand (Geen Brandstichting)	Vernielingen en incidenten openbare orde			1	1	2

Vervolg	Type incidenten	'20	'21	'22	'23	Totaal
Brandstichting	Vernielingen en incidenten openbare orde		1		1	2
Chantage / Afpersing	Vermogensincidenten		1			1
Diefstal Bromfiets/Snorfiets	Vermogensincidenten		1	1	1	3
Diefstal Fiets	Vermogensincidenten	10	24	40	51	125
Diefstal In/Uit Bedrijf/Kantoor (Niet Gekwal.)	Vermogensincidenten			1		1
Diefstal In/Uit Box/Garage/Schuur/Erf (Niet Gekwal.)	Vermogensincidenten			1		1
Diefstal In/Uit Hotel/Pensioen (Niet Gekwal.)	Vermogensincidenten				1	1
Diefstal In/Uit Sportcomplex (Niet Gekwal.)	Vermogensincidenten				1	1
Diefstal In/Uit Woning (Niet Gekwal.)	Vermogensincidenten				2	2
Diefstal Motor	Vermogensincidenten				1	1
Diefstal Personenauto	Vermogensincidenten	1	4		1	6
Diefstal Uit/Vanaf Andere Vervoermiddelen	Vermogensincidenten		3	8	3	14
Diefstal Uit/Vanaf Personenauto	Vermogensincidenten	11	55	49	22	137
Eenvoudige Mishandeling	Geweldsincidenten		5	9	3	17
Fraude Met Betaalproducten	Vermogensincidenten			1		1
Gekwal. Diefstal In/Uit Andere Gebouwen	Vermogensincidenten			1	1	2
Gekwal. Diefstal In/Uit Bedrijf/Kantoor	Vermogensincidenten	1		1		2
Gekwal. Diefstal In/Uit Box/Garage/Schuur	Vermogensincidenten				1	1
Gekwal. Diefstal In/Uit Sportcomplex	Vermogensincidenten	1			1	2
Gekwal. Diefstal In/Uit Woning	Vermogensincidenten	1			12	13
Geluidshinder Evenement	Vernielingen en incidenten openbare orde		3			3
Geluidshinder Overig	Vernielingen en incidenten openbare orde	1	6	9	2	18
Geïncideerd T.Z. Voorlopige Aanhouding Overleveringswet	Overige incidenten				1	1

Vervolg	Type incidenten	'20	'21	'22	'23	Totaal
Ge signaleerd Voor Externe Instantie/Andere Eenheid	Overige incidenten	1	4	3	5	13
Gevaarlijke Hond	Vernielingen en incidenten openbare orde				1	1
Gezondheid en Welzijn Dieren en Dierenvervoer / Wet Dieren	Overige incidenten	1		2	1	4
Gijzeling/Ontvoering	Geweldsincidenten				1	1
Goederenvervoer	Verkeersincidenten			1	1	2
Handel E.D. Harddrugs (Lijst I)	Drugsincidenten			1	1	2
Heling	Vermogensincidenten				1	1
Huiselijke Twist (Zonder Vervolg)	Geweldsincidenten			2		2
Lijk(Vinding) Natuurlijke Dood	Overige incidenten			1	1	2
Lijk(Vinding) Niet Natuurlijke Dood (Geen Misdrijf)	Overige incidenten		1		1	2
Lijk(Vinding) Zelfdoding	Overige incidenten	1				1
Loos Inbraak- /Overvalalarm	Vernielingen en incidenten openbare orde	1	4	7	4	16
Loslopend Dier	Vernielingen en incidenten openbare orde	2	1	2	1	6
Meld Misdadaad Anoniem (Mma)	Overige incidenten		2			2
Melding Overlast Jeugd	Vernielingen en incidenten openbare orde		6	1	1	8
Niet Voldoen aan Inrichtingseis	Verkeersincidenten		1			1
Ongeval/Onwel Persoon	Vernielingen en incidenten openbare orde	1	4	7	3	15
Openbare Dronkenschap	Vernielingen en incidenten openbare orde				2	2
Openbare Schennis der Eerbaarheid	Seksuele incidenten	1	8	3	4	16
Openlijke Geweldpleging Tegen Goederen	Vernielingen en incidenten openbare orde		1			1
Openlijke Geweldpleging Tegen Personen	Vernielingen en incidenten openbare orde	1	1	1		3
Overig Verkeersmisdrijf	Verkeersincidenten		1			1
Overige (Eenvoudige) Diefstal	Vermogensincidenten	13	36	46	16	111
Overige Delicten Openbare Orde	Vernielingen en incidenten openbare orde	2				2

Vervolg	Type incidenten	'20	'21	'22	'23	Totaal
Overige Diefstallen Met Geweld	Vermogensincidenten				2	2
Overige Gekwal. Diefstal	Vermogensincidenten			1	2	3
Overige Horizontale Fraude	Vermogensincidenten	1	2	1		4
Overige Loos Alarm	Vernielingen en incidenten openbare orde		2			2
Overige Meldingen Betreffende Dieren	Vernielingen en incidenten openbare orde		2		5	7
Overige Meldingen Zeden	Seksuele incidenten		4	1	2	7
Overige Overtredingen Rvv90	Verkeersincidenten		1			1
Overige Verkeerszaken	Verkeersincidenten	15	49	35	47	146
Overlast Door Verward/ Overspannen Persoon	Vernielingen en incidenten openbare orde	1	3	3	7	14
Overlast Ivm Alcohol/ Drugs	Vernielingen en incidenten openbare orde	1	2	2	12	17
Overlast Zwervers	Vernielingen en incidenten openbare orde	1	5		4	10
Overtreding Apv	Vernielingen en incidenten openbare orde				1	1
Overtreding Overig (Wetboek van Strafrecht)	Overige incidenten		3	1		4
Parkeerproblemen	Verkeersincidenten		2	1	3	6
Poging Tot Zelfdoding	Geweldsincidenten	1	1		1	3
Rijden Onder Invloed (Uitsluitend Alcohol)	Verkeersincidenten		7	2	3	12
Rijden Onder Invloed Drugs/ Geneesmid Al Dan Niet Icm Alcohol	Verkeersincidenten	3	2	3	4	12
Rijden Onder Invloed <235 / 95 Ugl (Ademanalyse)	Verkeersincidenten	1	4			5
Rijden Zonder Rijbewijs	Verkeersincidenten		1	1	1	3
Ruzie/Twist (Zonder Vervolg)	Geweldsincidenten	2	7	12	8	29
Samenscholing/ Ongeregeldheden(Apv Aveen)	Vernielingen en incidenten openbare orde	1				1
Slapen op/aan de Weg (Apv Aveen)	Vernielingen en incidenten openbare orde			3	1	4
Snelheidsovertreding Rvv90	Verkeersincidenten		4	6	3	13
Sociale Wijkproblematiek	Overige incidenten			2		2
Stalking	Geweldsincidenten			1	1	2

Vervolg	Type incidenten	'20	'21	'22	'23	Totaal
Steekpartij (Zonder Vervolg)	Geweldsincidenten			1		1
Vals Kenteken / Valse Kentekenplaten	Verkeersincidenten		2	3	1	6
Vechtpartij (Zonder Vervolg)	Geweldsincidenten			1	1	2
Verdachte Situatie	Overige incidenten	5	26	23	26	80
Verduistering (Evt. In Dienstbetrekking)	Vermogensincidenten			2		2
Verkeersongeval Met Letsel	Verkeersincidenten	1	4	3	2	10
Verkeersongeval Met Uitsluitend Materiele Schade	Verkeersincidenten	5	12	12	5	34
Verkeersovertreding Kentekenreglement	Verkeersincidenten		1			1
Verkeersovertreding Wvw (Overige)	Verkeersincidenten		3	4		7
Verkeersstremming	Verkeersincidenten			2	1	3
Verkrachting	Seksuele incidenten			1	2	3
Verlaten Plaats Na Verkeersongeval	Verkeersincidenten	5	15	16	13	49
Vermissing Goederen Algemeen	Overige incidenten	1	5	5	6	17
Vermissing Meerderjarig Persoon	Overige incidenten	1				1
Vermissing Minderjarig Persoon	Overige incidenten		1	3	1	5
Vernieling Overige Objecten	Vernielingen en incidenten openbare orde	3	2	6	6	17
Vernieling van/aan Auto	Vernielingen en incidenten openbare orde	1	8	5	4	18
Wrak (Milieu)	Overige incidenten			1		1
Zakkenrollerij/Tassenrollerij	Vermogensincidenten	1		9	3	13
Zware Mishandeling	Geweldsincidenten			3		3
Totaal		109	391	424	391	1315

Bijlage 3 – Totaaloverzicht Sigmax CityControl registraties

	'20	'21	'22	'23	Totaal
Afdeling A. Verkeer te land	34	59	101	203	397
R308: Zonder daartoe gerechtigd te zijn zich bevinden; op eens anders grond, en zich hierbij niet houden aan de toegangsvoorwaarden van de eigenaar		1		1	1
R309: Als (snor)fietser bij ontbreken (verpl.) (brom) fietspad niet de rijbaan gebruiken (bijv. rijden op trottoir, voetpad)	3	16	19	11	49
R310: Als bromfietser niet het fiets/bromfiets pad gebruiken	2	1			3
R311: Als bromfietser niet de rijbaan gebruiken als er geen verplicht fiets/ bromfietspad aanwezig is (bord G12a)			1	12	13
R312b: Als snorfietser met ingeschakelde verbrandingsmotor het onverplichte fietspad (G13) gebruiken		1			1
R312c: Als snorfietser niet de rijbaan gebruiken waar dit verplicht is			1		1
R315a: Niet de rijbaan gebruiken door te rijden over het trottoir, voetpad, (brom) fietspad of ruiterspad	2	4	7	6	19
R315b: Als bestuurder van een stilstaand motorvoertuig niet de rijbaan gebruiken.	12	18	21	69	120
R395: Voertuig zodanig op de weg laten staan dat gevaar wordt/kan worden veroorzaakt of verkeer wordt/kan worden gehinderd				10	1
R396a: Een voertuig op een kruispunt laten stilstaan			1		2
R397c: Een voertuig parkeren op de rijbaan van een voorrangsweg buiten de bebouwde kom				2	1
R397d: Parkeren op parkeergelegenheid, terwijl voertuig niet tot aangegeven categorie of groep voertuigen behoorde			1		1
R397e: Parkeren op parkeergelegenheid op andere dan aangegeven wijze			4		4
R397ea: Parkeren op parkeergelegenheid met ander doel dan aangegeven wijze			1	7	8
R397i: Parkeren op parkeerplaats vergunninghouders (bord E9) zonder vergunning voor dat voertuig		1	19	2	22

Vervolg	'20	'21	'22	'23	Totaal
R397j: Parkeren buiten parkeervak bij één van de borden E4 tot en met E9, E12 of E13 v/d bijlage I van het RVV 1990		3	15	60	78
R402b: Parkeren op gehandicaptenparkeerplaats zonder duidelijk zichtbare geldige gehand. Parkeerkaart	1		3	5	9
R406: Voertuig laten staan in park, plantsoen, openbare beplantingen of groenstroken			1		1
R561: Handelen ism geslotenverklaring fiets, gehandicaptenvoertuig zonder motor (C14) (categorie 3 betreft alleen snorfiets)				1	1
R584: Parkeren in strijd met parkeerverbod/ parkeerverbodszone(bord E1)	2	1	3	5	11
R585: Verbod stil te staan (bord E2)	12	13	4	12	41
Afdeling C. Milieu	3		6		9
H022: Huishoudelijke afvalstoffen van beperkte omvang en gewicht die zijn ontstaan buiten een perceel, achterlaten in de openbare ruimte anders dan in daartoe bestemde afvalbakken of andere middelen ter inzameling van deze afvalstoffen			3		3
H645a: Binnenvisserij uitoefenen zonder schriftelijke toestemming rechthebbende met een of twee hengels	3		3		6
Afdeling D. Wetboek van Strafrecht	8	24	29	26	87
D505: Op openbare weg of voor publiek toegankelijke plaats baldadigheid plegen tegen personen of goederen				1	1
D511: Naaktrecreatie buiten daartoe aangewezen plaatsen	1				1
D537: Zonder daartoe gerechtigd te zijn zich bevinden; op eens anders grond, waarvan de toegang hem op voor hem blijkbare wijze verboden is	7	22	22	3	54
D537b: Zonder daartoe gerechtigd te zijn zich bevinden; op eens anders grond, en zich hierbij niet houden aan de toegangsvoorwaarden van de eigenaar		2	7	22	31
Afdeling F. Overige overtredingen	2	1	4	2	9
F114a: Zonder ontheffing buiten kampeerterrein kampeermiddelen plaatsen ten behoeve van recreatief nachtverblijf	1		2		3
F120b: Op een openbare plaats overlast of hinder veroorzaken voor andere gebruikers of bewoners			1		1
F130a: Zich zonder redelijk doel op hinderlijke wijze ophouden in/op een publiek toeg. portaal / tel.cel / e.d.	1				1
F145b: Hond laten verblijven/lopen op publiek toegankelijke speelweide/-plaats zandbak / aangewezen plaats		1	1	2	4

Colofon

In opdracht van:

Gemeente Amsterdam

Met dank aan

Tot slot willen wij graag onze dank uitspreken aan de leiding en uitvoerenden van de boswachterij, een wijkagent, operationeel experts en een adviseur van politie-eenheid Amsterdam-Amstelland, een vertegenwoordiger van de Provincie Noord-Holland en medewerkers van de gemeente Amsterdam. Dank voor jullie bijdragen tijdens de interviews, het verstrekken van data en het warme ontvangst in het Amsterdamse Bos. Dankzij jullie inzet kon dit rapport tot stand komen.

Vormgeving en illustraties:

Marcel Grotens

Foto's

Via Unsplash.com

Emma Derksen, Marjolein Nillessen en Henk Ferwerda

Door de bomen het bos (niet) zien

**Een criminologisch onderzoek naar de veiligheidssituatie
in het Amsterdamse Bos**

© 2024, Bureau Beke

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print or other means without written permission from the authors.

bureaubeke.nl

